

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र तथा तालीम सार्फिटबाट
कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लाई

कार्यक्रम सञ्चालन तथा बजेट खर्च निर्देशिका

(आ.व. २०७६/७७)

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र
टेक्, काठमाण्डौ

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
स्वास्थ्य सेवा विभाग

फ़ॉक्स ४-२६१७१२
फ़ॉक्स ४-२६१४४३६
फ़ॉक्स ४-२६१२६८

पत्र संख्या:-

चलानी नम्बर:-

पदली, टेक
काठमाडौं, नेपाल।

मिति:.....

विषय :

मन्त्रालय

देशका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवारी पाएका स्वास्थ्य जनशक्तिहरुको ज्ञान, सीप, धारणा र व्यवहारमा समय सापेक्ष तालीमको माध्यमबाट परिवर्तन ल्याई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा दिन सक्षम बनाउने महत्वपूर्ण काम राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रबाट हुँदै आएको छ ।

दक्ष स्वास्थ्य जनशक्तिको उत्पादन तथा विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रले आ.व. २०७६/०७७ को लागी स्वीकृत कार्यक्रम र विनियोजित वजेटको कार्यान्वयनमा सहजता पुऱ्याउन यो निर्देशिका तयार पारेको छ । यस निर्देशिकाले संघ, प्रदेश देखि स्थानीय तहसम्म कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सहयोग पुऱ्याउनेछ र कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आर्थिक अनुशासन पालना गराउन र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा ठूलो चुनौतीको रूपमा रहेको बेरुजु कम गर्न पनि सहयोग पुऱ्याउने छ भन्नेमा भन्नेमा म विश्वस्त छु ।

साथै यो निर्देशिका तयार पार्न संलग्न सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

डा. रोशन पाख्तनल
महानिर्देशक

महानिर्देशक

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

टेलिफोन नं. : ४-२५५८८९२
४-२६२१६९
फैक्स: ४-२६१८९७

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र

पत्र संख्या:-
चलानी नम्बर:-

विभिन्न तथा बागवत विभिन्न
स्वास्थ्य सेवा विभाग
राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र
टेकु, काठमाडौं
२०४०

टेकु, काठमाडौं

मिति : .....

मन्त्रव्य

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको तालीम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने औपचारिक निकाय राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र हो । सरकारले राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७६, नेपाल स्वास्थ्य क्षेत्र सहयोग कार्यक्रम २०१६-२०२१ तथा दिग्गो विकास लक्ष्य २०३० हासिल गर्न मानव विकास व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेको छ । विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत सेवा प्रदायक जनशक्तिहरुलाई तालीमको माध्यमबाट उनीहरुमा रहेको ज्ञान, सीप र धारणामा अभिवृद्धि गरी सबै नेपाली नागरिकलाई गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सक्षम बनाउने केन्द्रको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रबाट विभिन्न प्रकारका तालीमहरु जस्तै लामो अवधि, छोटो अवधि, सेवा प्रवेश, क्लिनिकल, स्वास्थ्य व्यवस्थापकीय तथा आर्थिक व्यवस्थापकीय तालीम आदि सञ्चालनमा रहेका छन् । केन्द्रका तालीम कार्यक्रमहरु प्रदेश, स्वास्थ्य कार्यालयहरु लगायत स्थानीय तहमा रहेका तालीम साइटहरुबाट विभिन्न प्रक्रितिको तालीमहरु सञ्चालन गरिन्छन् । यस केन्द्रद्वारा सम्बन्धित निकायहरुसँगको समन्वयमा विभिन्न तालीमहरु मापदण्ड बमोजिम सञ्चालित भईरहेका छन् ।

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रको आ.व. २०७६/७७ मा ७ वटै प्रादेशिक स्वास्थ्य तालीम केन्द्रहरु र विभिन्न क्लिनिकल तालीम साइटहरुमा वार्षिक तालीम कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ । यस केन्द्र तथा अन्य तालीम साईटहरुका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न “कार्यक्रम सञ्चालन तथा बजेट खर्च गर्ने निर्देशिका, २०७६/०७७ ” तयार गरिएको छ । यस निर्देशिकाबाट सबै तहमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सहजता हुनुको साथै आर्थिक एवम् प्रशासनिक पारदर्शिता कायम हुने विश्वास लिएको छ । यो बजेट खर्च निर्देशिका अर्थ मन्त्रालयबाट प्रकाशित कार्य सञ्चालन निर्देशिका, २०७३ लाई मुख्य आधार मानी मितव्ययिताको आधारमा तयार गरिएकाले कुनै द्विविधा भएमा उक्त अर्थ मन्त्रालयको निर्देशिकाको अनुसरणका लागि अनुरोध छ ।

अन्त्यमा यस निर्देशिकाको निर्माण तथा विकास गर्ने महत्वपूर्ण कार्यमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरु तथा अन्य सहभागी महानुभावहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छ ।

मोहम्मद दाउद
निर्देशक

विषयसूची

आ) पूँजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम/क्रियाकलाप

- १) राष्ट्रीय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रको तालीम हल सुदृढिकरण गर्ने (पूँजिगत सुधार खर्च) १
- २) कार्यालय उपकरण, कम्प्युटर, फोटोकपी, प्रिन्टर आदि (कार्यालय सञ्चालनसँग सम्बन्धियन्त्र उपकरण तथा मेशीनरी औजार) खरिद २
- ३) राष्ट्रीय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र वा केन्द्रको तालीम साइटको तालीम हल सुदृढीकरणका लागि फर्निचर खरिद (कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स) २

आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम/क्रियाकलाप

- १) विभिन्न तालीमहरूको तालीम सामग्रीहरू दुवानी (प्रदेश, स्थानीय तह तथा तालीम साइटहरूमा दुवानी खर्च) ४
- २) विभिन्न तालीमका तालीम सामग्रीको छपाई (छपाइ खर्च) ४
- ३) प.नि. सेवा तथा तालीमका लागि सेवा करार (चिकित्सक तथा अन्य विज्ञ) ५
- ४) कम्प्यूटर अपरेटर करार ६
- ५) दक्ष प्रसूती सेवा तालीम –चिकित्सकलाई ए.एस.वि.ए. तालीम ६
- ६) रुल अल्ट्रासाउण्ड तालीम (स्टाफ नर्स) कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि तालीम ७
- ७) पिडियाट्रीक नर्सिङ तालीम ८
- ८) डिप्लोमा तालीम इन बायोमेडिकल २४ जना तथा आ.ब. २०७५/०७६ को निरन्तरता २४ जना ९
- ९) खुल्ला प्रतियोगितावाट नियुक्ति भै आएका स्वास्थ्य अधिकृतहरूलाई सेवा प्रवेश तालीम १०
- १०) मेडिको लिगल तालीम (चिकित्सक) ११
- ११) अप्रेसन थिएटर तालीम (नर्स) १२
- १२) नव शिशु सघन कक्ष व्यवस्थापन तालीम (स्टाफ नस र नसिङ्ग अधिकृत) Level 2 ..... १३
- १३) आई.सि.यू. तालीम (नर्स) १४
- १४) मेडीकल र नर्सिङ स्टाफलाई पाठेघरको मुखको क्यान्सर पूर्व परिक्षण TOT १५
- १५) विभिन्न क्लिनिकल तालीमका प्रशिक्षकहरूको क्षमता बढ़ाद्दी गरी ट्रेनर पूल तयार गर्ने १६
- १६) Road Traffic Accidents and Safety सम्बन्धि MTOT १७
- १७) Occupational Health and Safety सम्बन्धि अभिमुखीकरणका लागि MTOT १८
- १८) Climate Change and Health सम्बन्धि MTOT १९
- १९) स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको अभिमुखिकरणको लागि स्वास्थ्य कर्मालाई प्रशिक्षण (प्रदेश स्तर) तालीम २०
- २०) Antimicrobial Resistance Prevention सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम २१
- २१) सि.टि.एस. तालीम २२
- २२) एनेस्थेसिया सहायक तालीम (हे.अ तथा स्टाफ नर्स) २३
- २३) चिकित्सक र स्टाफ नर्सलाई प्यालिएटिभ केयर तालीम २४
- २४) लेखा शाखाका कर्मचारीलाई लेखापालन/अनलाईन रिपोर्टिङ/ट्र्याबुक्स आदि तोकिएको तालीम २५
- २५) मे.अ./स्वास्थ्यकर्मालाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण २७
- २६) नसर्ने रोगहरू (PEN Package) को स्वास्थ्यकर्मीको तालीम प्रशिक्षक प्रशिक्षण २८
- २७) स्वास्थ्यकर्मालाई लैडिशिक हिंसामा स्वास्थ्यको भूमिका सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम २८
- २८) अस्पताल तथा स्वास्थ्य कार्यालयमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागि पोलाई तथा व्यवस्थापन (Burn Care and Management) सम्बन्धि तालीम २९
- २९) Climate Change and Health Impact सम्बन्धि ७ वटा प्रदेशका नीति निर्माण तहमा रहेका पदाधिकारीहरूसँग छलफल तथा पैरवी कार्यक्रम ३०
- ३०) विभिन्न तालिमका प्रशिक्षकहरूको रिष्यु तथा रिफेसर वैठक ३१
- ३१) वार्षिक प्रतिवेदन निर्माण तथा छपाई ३२

३२)	तालिम प्रत्यायन तथा नियमन निर्देशिका/प्रोटोकल तयार गर्ने	३३
३३)	Trainer's pool update गर्नका लागी तालिम साईटमा गई विवरण तयारी गर्ने	३४
३४)	Quality tool preparation तथा revision गर्ने	३५
३५)	SBA, FP, MLP आदि तालीमको फलोअप तथा इन्हान्समेन्ट कार्यक्रम (FEP)	३४
३६)	स्वास्थ्य सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गर्ने निकायहरुको सञ्चालन अनुमति दिने, नविकरण तथा नियमन गर्ने वैठक.....	३६
३७)	स्वास्थ्य सम्बन्धि सामग्री तथा तालीमको गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने योजना तथा समिक्षा	३७
३८)	स्वास्थ्य सम्बन्धि तालीम साप्रगी विकास तथा सञ्चालन गर्ने निकायहरुको प्रत्यायन गर्ने कार्यक्रम	३७
३९)	विभिन्न तालीमहरुको तालीम सामग्री तथा पाठ्यक्रम परिमार्जन तथा विकास	३८
४०)	सहकार्य, समन्वय र प्राविधिक सहयोग	३९

कार्यक्रम सञ्चालन तथा बजेट खर्च निर्देशिका

आ) पूँजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम/क्रियाकलाप

१) राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रको तालीम हल सुदृढिकरण गर्ने (पूँजिगत सुधार खर्च)

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका तालीम हलहरूबाट नियमित रूपमा विभिन्न तालीमहरु सञ्चालन भईरहने हुदा उक्त हलहरूलाई नियमित रूपमा मर्मत सम्भार तथा प्रविधि मैत्री बनाईराख्न आवश्यक भएकोले यो क्रियाकलाप राखिएको हो ।

उद्देश्य

तालीमका कार्यहरूलाई प्रभावकारी एवं सहज बनाउन भौतीक पूर्वाधारका साथै कक्षा कोठाको वातावरण सिकाई अनुकूल बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीम सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास भई गुणस्तरीय तालीम सञ्चालन हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्यक्रम भित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक खरिद योजना अनुसार खरिद ईकाईको बैठकको निर्णय बमोजिम निर्माण कार्य, मालसामान र सेवा खरिदको कार्यक्रम विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । तत् पश्चात सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ अनुसार उपयुक्त खरिद विधि छनौट गरी सोही ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२. कार्यालय उपकरण, कम्प्युटर, फोटोकपी, प्रिन्टर आदि (कार्यालय सञ्चालनसँग सम्बन्धित यन्त्र उपकरण तथा मेशीनरी औजार) खरिद

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रका तालीम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने तथा कार्यालय प्रयोजन समेतका लागी आवश्यक उपकरणहरु जस्तै सिसिटीभि जडान, ल्यापटप, डेक्सटप, फोटोकपी मेशिन, प्रिन्टर, एयर कन्डिसन इत्यादी खरिद गर्ने यो क्रियाकलाप राखिएको हो ।

उद्देश्य

कार्यालय तथा तालीमका कार्यहरूलाई प्रभावकारी एवं प्रविधी मैत्री बनाउने र कार्यालय सुरक्षाका साथै अनुगमन कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीम सञ्चालन तथा नियमनका लागि आवश्यक उपकरण तथा औजारहरूको व्यवस्था भई कार्य सम्पादनमा चुस्तता एवं दुरुस्तता आउनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्यक्रम भित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक खरिद योजना अनुसार खरिद ईकाईको बैठकको निर्णय बमोजिम निर्माण कार्य, मालसामान र सेवा खरिदको कार्यक्रम विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । तत् पश्चात सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ अनुसार उपयुक्त खरिद विधी छनौट गरी सोही ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३. राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र वा केन्द्रको तालीम साइटको तालीम हल सुदृढीकरणका लागि फर्निचर खरिद (कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स)

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र वा केन्द्रको तालीम साइटहरूबाट तालीम सञ्चालनको लागी आवश्यक पर्ने टेबल, कुर्सी, हवाईट बोर्ड, पार्टीसन एवं अन्य फिक्चर्स खरिद एवं जडान गर्ने आवश्यक भएकोले यो क्रियाकलाप राखिएको हो ।

उद्देश्य

तालीमका कार्यहरूलाई प्रभावकारी एवं सहज बनाउन भौतीक पूर्वाधारका साथै कक्षा कोठाको वातावरण सिकाई अनुकुल बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीम सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास भई गुणस्तरीय तालीम सञ्चालन हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्यक्रम भित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक खरिद योजना अनुसार खरिद ईकाईको बैठकको निर्णय बमोजिम निर्माण कार्य, मालसामान र सेवा खरिदको कार्यक्रम विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । तत् पश्चात् सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ अनुसार उपयुक्त खरिद विधि छनौट गरी सोही ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम/क्रियाकलाप

१) विभिन्न तालीमहरूको तालीम सामग्रीहरु दुवानी (प्रदेश, स्थानीय तह तथा तालीम साईटहरूमा दुवानी खर्च)

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रबाट विभिन्न प्रकृतीका तालीमहरु सञ्चालित छन्। तालीम सञ्चालनका निमित्त आवश्यक तालीम सामग्रीहरु यस केन्द्रबाट नै विकास, परिमार्जन तथा छपाई प्रक्रिया पुरा गरी तयार गरिन्छ। तालीम सञ्चालन हुने प्रदेश, स्थानीय तह तथा किलनिकल तालीम साईटहरूमा केन्द्रबाट तयार पारिएका तालीम प्याकेज पाठ्यसामग्रीहरु समयमै सुरक्षित रूपमा उपलब्ध गराउन दुवानी गर्ने कार्य केन्द्रको जिम्मेवारी अन्तर्गत रहने भएकोले यो क्रियाकलाप राखिएको हो।

उद्देश्य

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रद्वारा तयार पारिएका विभिन्न प्रकृतीका तालीम सामग्रीहरु प्रदेश, स्थानीय तह तथा विभिन्न किलनिकल तालीम साईटहरूमा समयमै सुरक्षित रूपमा उपलब्ध गराउने।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीम सञ्चालनका लागि आवश्यक तालीम सामग्री तालीम सञ्चालन हुने साइटसम्म समयमै पुगेको हुनेछ।

कार्य सञ्चालन विधि

छपाईएको विभिन्न प्रकृतिको तालीमको सामग्रीहरु प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय, स्वास्थ्य तालीम केन्द्र, किलनिकल तालीम साईट तथा स्थानीय तहमा समयमै सुरक्षित तवरले पुर्याउन भण्डार प्रमुखले सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालनको लागी तोकीएको व्यक्तिसँग समन्वय गरी सम्बन्धित निकायको लक्ष्यको आधारमा दुवानी योजना स्वीकृत गराउनु पर्दछ। दुवानी योजना बनाउदा तालीम सामग्रीहरु समयमै सम्बन्धित निकायमा पुगे खालको व्यवहारिक बनाउनु पर्दछ। दुवानीको माध्यम कुरियर, हुलाक अथवा कर्मचारी खटनपटन हुन सक्नेछ। केन्द्रबाट सम्बन्धित निकायकाहरूमा दुवानी गरिएको तालीम सामग्रीहरु समयमा पुगेको वा नपुगेको एकिन भण्डार प्रमुखले गर्नु पर्दछ।

वित्तीय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ। सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ। योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ।

२) विभिन्न तालीमका तालीम सामग्रीको छपाई (छपाई खर्च)

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रले हरेक वर्ष विभिन्न तहका तालीम सञ्चालनका लागी तालीम सामग्रीको विकास (Learning Resource Packages-LRP) गरि छपाई कार्य समेत गर्ने हुदा यो क्रियाकलाप राखिएको हो।

उद्देश्य

केन्द्रको सम्पूर्ण स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका आवश्यक पर्ने तालीम सामग्रीहरू छपाई गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रका विभिन्न तालीम सामग्रीहरू छपाई हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्यक्रम भित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक खरिद योजना अनुसार खरिद ईकाईको बैठकको निर्णय बमोजिम निर्माण कार्य, मालसामान र सेवा खरिदको कार्यक्रम विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । तत् पश्चात् सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ अनुसार उपयुक्त खरिद विधी छनौट गरी सोही ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३) प.नि. सेवा तथा तालीमका लागि सेवा करार (चिकित्सक तथा अन्य विज्ञ)

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रले स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई सेवाकालिन परिवार नियोजन तालीम दिने गर्दछ । हालको तालीमको मागलाई समयमा सम्बोधन गर्न परिवार योजना सेवा तथा तालीम दिने दक्ष चिकित्सकको अभाव छ । तालीमको मागलाई व्यवस्थापन गर्न र आवश्यकताको आधारमा साईटहरूमा गई आवश्यक कोचिङ तथा मेन्टरिङ गर्नका लागि USAID को सहयोगमा दक्ष चिकित्सक तथा अन्य विज्ञ करारमा लिन यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

परिवार योजनाका सेवाग्राहीमा गुणस्तरीय परिवार योजना सेवाको पहुँच बढाउने र गुणस्तरीय तालीम संचालन तथा अनसाइट कोचिङको माध्यमद्वारा सेवाप्रदायकको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्यक्रम भित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक खरिद योजना अनुसार खरिद ईकाईको बैठकको निर्णय बमोजिम करार सेवा खरिदको लागि विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । तत् पश्चात् सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ अनुसार उपयुक्त खरिद विधी छनौट गरी सोही ऐन, नियम बमोजिम क्रियाकलाप सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

४) कम्प्यूटर अपरेटर करार

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रमा कम्प्यूटर सम्बन्धि कार्य, वेवसाईट अपडेट, सिसिटीभी, इमेल, ट्याबुक्स सञ्चालन तथा अन्य ऐप्परी काम गर्नका लागि यस आ.व.मा कम्प्यूटर अपरेटर (क.अ.) करार सेवामा राख्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

उद्देश्य

केन्द्रमा TABUCS तथा अन्य कम्प्यूटर सम्बन्धि तालीम सञ्चालन र आई.सि.टि. ल्याबमा सघाउ पु-याउने एवं आर्थिक प्रशासन शाखामा समेत सहयोग पुऱ्याउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

केन्द्रमा कम्प्यूटर तथा सफ्टवेयर सम्बन्धी काम गर्नका लागि एकजना दक्ष व्यक्तीलाई करार सेवामा सेवा खरिद गरी काम सम्पन्न भएको हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्यक्रम भित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक खरिद योजना अनुसार खरिद ईकाईको बैठकको निर्णय बमोजिम करार सेवा खरिदको लागि विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । तत् पश्चात सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ अनुसार उपयुक्त खरिद विधी छनौट गरी सोही ऐन, नियम बमोजिम क्रियाकलाप सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

करार सेवा खरिद गर्ने जिम्मेवार प्रशासन शाखाले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

५) दक्ष प्रसूती सेवा तालीम -चिकित्सकलाई ए.एस.वि.ए. तालीम

परिचय

जटिल प्रसूती सेवा (CEONC) को विस्तार एवं व्यवस्थापन गर्नका लागि विशेषज्ञ चिकित्सकको अभावलाई परीपूर्ति गरि विशेष (जटिल) प्रसूती सेवा प्रदान गर्ने तोकिए बमोजिमको योग्यता पुगेका चिकित्सकहरूको लागी यो तालीमको व्यवस्था गरिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे

बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

मापदण्ड बमोजिमका विशेष दक्ष प्रसुती सेवा (ASBA) तालीम प्राप्त चिकित्सकहरूले सिकेका ज्ञान तथा सिपबाट स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुरक्षित प्रसुती सेवा उपलब्ध हुने ।

अपेक्षित प्रतिफल

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत चिकित्सकहरूको जटिल प्रसुती सेवा प्रदान गर्न सक्ने क्षमता विकास भएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भई CEONC सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत तथा तोकिएको स्थानमा गई सो सेवा प्रदान गर्न इच्छुक योग्यता पुगेका चिकित्सकलाई यो तालीममा सहभागीको रूपमा छनौट गरिन्छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

विशेष दक्ष प्रसुती सेवा तालीमको प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम प्राप्त MD/MS in Gyn/Obs or above degree लिई क्लिनिकल स्किल तालीमको मापदण्ड पूरा भइ :बकतभच त्वचब्ल्युभच भएको तथा विशेष दक्ष प्रसुती सेवा सम्बन्धि विषयविज्ञ साथै केन्द्रको तालीम प्रशिक्षकमा सूचिकृत विषयविज्ञ व्यक्ति यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरूको दैनिक भत्ताको सम्बन्धमा अनुसूचि - १ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

६) रुरल अल्ट्रासाउण्ड तालीम (स्टाफ नर्स) कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि तालिम

परिचय

दूर्गम तथा भौगोलिक विकट क्षेत्रमा बसोबास गर्ने गर्भवती महिलाहरूको गर्भ सम्बन्धि जटिलताहरूलाई समयमै पत्ता लगाई उचित व्यवस्थापन गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको छ । भौगोलिक विकट क्षेत्रमा रहेका गर्भवती महिलाहरूको पहुँचमा यो प्रविधि पुर्याउन सके उनीहरूमा रहेका जटिलता समयमै पहिचान र व्यवस्थापन गरी गर्भवती महिलाको स्नास्थ्यमा सुधार एवं मातृ तथा नवाशिशु मृत्युलाई कम गर्न सकिन्छ । यसै अवधारण अनुसार दूर्गम तथा भौगोलिक विकट क्षेत्रमा कार्यरत स्टाफ

नर्सहरूलाई गर्भवती महिलाहरूको Portable Ultrasound Machine द्वारा गर्भको Scanning गर्न सक्षम बनाउन तालीम कार्यक्रम राखिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

दूर्गम तथा भौगोलिक विकट क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सहरूले Portable Ultrasound Machine द्वारा गर्भको Scan गरी जटिलताको समयमै पहिचान गरी सम्बन्धित संस्थामा प्रेषण गर्न सक्षम बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

गर्भवती महिलाको Portable Ultrasound Machine द्वारा गर्भको Scanning गर्न सक्षम जनशक्ति तयार भएको हुनेछ ।

सहभागीको मापदण्ड

नेपालका दूर्गम तथा भौगोलिक विकट क्षेत्रमा कार्यरत एस.बि.ए. तालीम प्राप्त गरेका र यो तालीम पश्चात सोही क्षेत्रमा बसी कमितमा २ बर्ष सेवा गर्न ईच्छुक स्टाफ नर्सलाई सहभागीको रूपमा छनौट गरिनेछ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सीलमा दर्ता भएका रेडियोलोजी विषयमा स्नाकोत्तर उपलब्धी प्राप्त गरेका चिकित्सक वा CTS का साथै Portable Ultrasound Machine सम्बन्धित तालीम लिई यस केन्द्रको प्रशिक्षकको सूचीमा सूचिकृत चिकित्सक यो तालीममा प्रशिक्षक हुन सक्नेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरूको दैनिक भत्ताको सम्बन्धमा अनुसूचि - १ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

७) पिडियाट्रीक नर्सिङ तालीम

परिचय

अस्पतालमा बच्चाहरूलाई गुणस्तरीय नर्सिङ सेवा प्रदान गर्न कार्यरत नर्सिङ कर्मचारीहरूका लागि पिडियाट्रिक नर्सिङ तालीमको विकास गरिएको हो । नर्सिङ कर्मचारीको कार्यदक्षतामा अभिवृद्धि गर्न यो तालीम राखिएको छ । यसमा सैद्धान्तिक (ज्ञान)

र प्रयोगात्मक अभ्यास (सीप) को पक्षमा बढि जोड दिईन्छ । यो तालीमको अवधि, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची - ४ मा उल्लेख गरे बमोजिम हुनेछ ।

उद्देश्य

अस्पतालमा बच्चाहरूलाई गुणस्तरीय नर्सिङ सेवा प्रदान गर्ने कर्मचारीहरूको व्यावसायिक क्षमता विकास गरी बाल मृत्युदरमा कमी ल्याउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

शिशुको उपचार व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा संलग्न नर्सिङ स्टाफमा आवश्यक ज्ञान र सीप हासिल भई दक्ष जनशक्तिको विकास हुने छ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भई अस्पतालको पिडियाट्रिक वार्डमा कार्यरत नर्सिङ सेवाका कमितमा स्टाफ नर्सलाई यस तालीममा समावेश गराइने छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका CTS तालीम प्राप्त बाल रोग विशेषज्ञ वा Pediatric Nursing र CTS तालीम प्राप्त सेवा प्रदायक नर्सिङ कर्मचारी यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूची - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरूको दैनिक भत्ताको सम्बन्धमा अनुसूची - १ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

द) डिप्लोमा तालीम इन बायोमेडिकल २४ जना तथा आ.ब. २०७५ / ०७६ को निरन्तरता २४ जना

परिचय

गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागि स्वास्थ्य संस्थाका उपकरणहरू दुरुस्त रहनु पर्दछ । सो पक्षलाई सम्बोधन गर्न मध्यमस्तरीय Diploma in Biomedical Equipment Engineering (DBEE) उत्पादन गर्ने नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको निर्णय बमोजिम यस केन्द्रले स्वास्थ्य सेवा प्रविधि नीति २००६ अनुसार प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायीक

तालीम परिषद (CTEVT) सँग सम्बन्धन प्राप्त गरी तोकिएको पाठ्यक्रमको आधारमा डिप्लोमा ईन बायोमेडिकल इक्यूप्मेन्ट ईन्जिनियरिङ सञ्चालन गर्न यो तालीम कार्यक्रम राखिएको हो । यो तालीमको अवधि, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

मध्यमस्तरीय Diploma in Biomedical Equipment Engineering (DBEE) कोर्स उत्तिर्ण टेक्निसियनबाट स्वास्थ्य संस्थाहरुमा रहेका उपकरणहरु मर्मत भई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदानमा सहयोग पुने ।

अपेक्षित प्रतिफल

बायोमेडिकल उपकरण मर्मत तथा सम्भार गर्नका लागि मध्यमस्तरीय दक्ष जनशक्ति उत्पादन भएको हुनेछ ।

सहभागीको मापदण्ड

मान्यताप्राप्त शिक्षण संस्थाबाट १०+२ मा विज्ञान विषय वा क्षक्तिवादी वा सो सरह उत्तीर्ण गरेका मध्येबाट CTEVT ले सञ्चालन गर्ने प्रवेश परीक्षाको नतिजाको योग्यताक्रमको आधारमा छनोट भएका सहभागीहरु यस कोर्सको लागि योग्य हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सैद्धान्तिक ज्ञानको लागि बायोमेडिकल वा ईलेक्ट्रोनिक्स विषयमा बि.ई गरेका र व्यवहारिक ज्ञानको लागि सम्बन्धित विषयमा डिप्लोमा वा बि.ई. उत्तीर्ण गर्नुका साथै केन्द्रको तालीम प्रशिक्षकमा सूचिकृत भएको विज्ञ यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । केन्द्रबाट निक साईमन्स ईन्स्टीच्यूट र CTEVT सँग आवश्यक समन्वय गरि मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ । यस आ.ब.मा २४ जना भर्ना हुने र गत आ.ब. को २४ जना को निरन्तरता हुनेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

९) खुल्ला प्रतियोगिताबाट नियुक्ति भै आएका स्वास्थ्य अधिकृतहरुलाई सेवा प्रवेश तालीम

परिचय

लोक सेवा आयोगको प्रक्रियाबाट स्थायी सेवामा प्रवेश गरेका स्वास्थ्य सेवाका नयाँ अधिकृतहरुलाई स्वास्थ्य सेवा तथा प्रणालीको बारेमा अभिमुखिकरण गर्न यो तालीम राखिएको हो । यस तालीममा सम्बन्धित विषयविज्ञहरुबाट स्वास्थ्य सेवाका अधिकृतहरुलाई समग्र स्वास्थ्य सेवा तथा प्रणालीका बारेमा आवश्यक ज्ञान तथा सीप प्रदान गरिन्छ । यो तालीमको अवधि, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

लोक सेवा आयोगको प्रक्रियाबाट स्थायी सेवामा प्रवेश गरेका स्वास्थ्य सेवाका नयाँ अधिकृतहरूलाई स्वास्थ्य सेवा तथा प्रणालीको बारेमा जानकारी दिने ।

अपेक्षित प्रतिफल

लोकसेवा आयोगको प्रक्रियाबाट सिफारिस भई स्थाई पदमा नियुक्त भएका स्वास्थ्य सेवाका नयाँ अधिकृतहरूलाई स्वास्थ्य सेवा प्रणाली सम्बन्धि आधारभूत ज्ञान हासिल भई सेवा प्रवाहमा सहजता आएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

लोकसेवा आयोगको प्रक्रियाबाट सिफारिस भई स्थाई पदमा नियुक्त भएका स्वास्थ्य सेवाका नयाँ अधिकृतहरूलाई यस तालीममा सहभागीताको लागि छनौट गरिन्छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका प्रमुख विशेषज्ञ, महाशाखा प्रमुख, केन्द्रका निर्देशकहरू, स्वा.से.वि.का निर्देशकहरू, तथा सम्बन्धित विषयविज्ञहरू यस तालीममा प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरूको दैनिक भत्ताको सम्बन्धमा अनुसूची - १ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१०) मेडिको लिगल तालीम (चिकित्सक)

परिचय

न्याय सम्पादन प्रक्रियामा आवश्यक स्वास्थ्य सम्बन्धि प्रमाणको लागि विभिन्न जाँच (शव परीक्षण, घाउ जाँच तथा बलात्कार आदि) को वैज्ञानिक परीक्षण र प्रतिवेदनमा दक्षता हासिल गरी न्याय प्रक्रियालाई सहयोग गर्नको लागि नेपाल सरकारमा कार्यरत चिकित्सकहरूलाई मेडिको लिगल तालीमको व्यवस्था गरिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

न्यायिक प्रक्रिया निरूपण गर्ने स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित आवश्यक चिकित्सकीय प्रमाणहरु उपलब्ध गराउनको लागि चिकित्सकहरुको दक्षता विकास गराउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

नेपाल सरकारमा कार्यरत चिकित्सकहरुको न्याय सम्पादन प्रक्रियामा आवश्यक चिकित्सकीय प्रमाणहरु उपलब्ध गराउने दक्षता विकास भएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

स्वास्थ्य सेवामा कार्यरत स्थायी/अस्थायी/करार दरबन्दीमा कार्यरत चिकित्सकहरु यस तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका मेडिको लिगल सम्बन्ध विज्ञ चिकित्सक वा CTS र मेडिको लिगल तालीम प्राप्त गरी यस केन्द्रको तालीम प्रशिक्षकमा सूचिकृत चिकित्सक यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यो तालीम चिकित्सा शास्त्र अध्ययन संस्थान महाराजगञ्ज मेडिकल क्याम्पसको Forensic Medicine विभागमा सञ्चालन गरिन्छ । कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरुको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरुको दैनिक भत्ताको सम्बन्धमा अनुसूची - १ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

११) अप्रेसन थिएटर तालीम (नर्स)

परिचय

चिकित्सकलाई शल्यक्रियामा सहयोग गर्ने नर्सिङ स्टाफ Operation Theater Technique and Management (OTTM) विषयमा आवश्यक ज्ञान र सीपिको विकास गर्न यस यो तालीम कार्यक्रम राखिएको हो । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

अस्पतालमा शल्यक्रिया कार्यमा संलग्न चिकित्सकलाई सहयोग गर्ने नर्सिङ स्टाफलाई शल्यक्रिया सफल बनाउन आवश्यक

ज्ञान तथा सीपमा थप दक्षता हासिल गरी गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न सक्षम बनाउनु ।

अपेक्षित प्रतिफल

अस्पतालमा शल्यक्रिया कार्यमा संलग्न चिकित्सकलाई सहयोग गर्न नर्सिङ स्टाफलाई शल्यक्रियामा सक्षम बनाउन आवश्यक ज्ञान र सीप हासिल भएका दक्ष जनशक्तिको विकास हुने छ ।

सहभागीको मापदण्ड

सम्बन्धित परिषदमा दर्ता भएको, सरकारी अस्पतालको शल्यक्रिया कार्यमा संलग्न नर्सिङ स्टाफ (नर्सिङ विषयमा प्रविणता प्रमाणपत्र वा सो भन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता भएको) यो तालीममा सहभागी हुन योग्य हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सीलमा दर्ता भएका विषय विशेषज्ञ चिकित्सक वा Operation Theater व्यवस्थापन र ऋत्व तालीम प्राप्त गरी राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रको प्रशिक्षकको सूचीमा सूचिकृत भएका चिकित्सक वा अधिकृत स्तरका नर्सिङ स्टाफ यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरूको दैनिक भत्ताको सम्बन्धमा अनुसूचि - १ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१२) नव शिशु सघन कक्ष व्यवस्थापन तालीम (स्टाफ नस र नर्सिङ अधिकृत) Level 2

परिचय

नवशिशु, शिशु तथा बाल मृत्युदर घटाउन Comprehensive New Born Care (CNBC) सेवालाई प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि दक्ष जनशक्ति तयार गर्न यो कार्यक्रम राखिएको छ । राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रका विभिन्न तालीम साइटहरू कार्यरत नर्सिङ स्टाफलाई नवशिशु सघन उपचार व्यवस्थापन तालीम सञ्चालन गरीन्छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

नवशिशु सघन कक्ष व्यवस्थापनको लागी नर्सिङ स्टाफको ज्ञान तथा सीप अभिवृद्धी गरि सेवालाई प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय

बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

नवशिशु सघन कक्षमा कार्यरत जनशक्तिलाई आवश्यक ज्ञान र सीप हासिल भई दक्ष जनशक्तिको विकास हुने छ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

CNBC सेवा सञ्चालन भएका वा हुने अस्पतालहरूमा कार्यरत सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका नर्सिङ्ग स्टाफ (नर्सिङ्ग विषयमा प्रविणता प्रमाणपत्र वा सो भन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता भएका) लाई यस तालीममा समावेश गराईने छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भई नवशिशु सघन उपचारमा संलग्न विषयविज्ञ चिकित्सक वा CTS र सम्बन्धित विषयको प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम प्राप्त चिकित्सक वा CTS र सम्बन्धित विषयको प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम प्राप्त दक्ष सेवा प्रदायक नर्सिङ्ग कर्मचारीहरू यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरूको दैनिक भताको सम्बन्धमा अनुसूची - १ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१३) आई.सि.यू तालीम (नर्स)

परिचय

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय मातहत रहेका विभिन्न तहका अस्पतालहरूमा सघन स्याहार कक्षको व्यवस्था भएको तर सो कक्ष सञ्चालनका लागि आवश्यक विशेषज्ञ जनशक्ति अति न्यून संख्यामा रहेको छ । तसर्थ निरन्तर रूपमा सो सेवा प्रवाह गर्नका लागि उपलब्ध जनशक्तिलाई आवश्यक क्षमता विकास गर्न यो तालीम राखिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

सघन स्याहार कक्षमा काम गर्ने नर्सिङ्ग स्टाफको आवश्यक दक्षता विकास गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

अस्पतालका सघन स्याहार कक्षमा काम गर्ने सीप हासिल गरेको दक्ष जनशक्ति उत्पादन भएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

सघन स्याहार कक्ष सेवा प्रदान हुने तथा प्रदान हुने क्रममा रहेका अस्पतालहरूमा कार्यरत सम्बन्धित नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएका नर्सिङ स्टाफ (नर्सिङ विषयमा प्रविणता प्रमाणपत्र वा सो भन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता भएका) लाई मात्र यस तालीममा समावेश गराइने छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका सघन उपचार व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण, क्लिनिकल स्किल तालीम प्राप्त यस केन्द्रमा सुचिकृत नर्सिङ कर्मचारीहरु वा सम्बन्धित विषय विज्ञहरु यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य संचालन विधि

वार्षिक कार्यक्रम भित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक खरिद योजना अनुसार खरिद ईकाईको बैठकको निर्णय बमोजिम निर्माण कार्य, मालसामान र सेवा खरिदको कार्यक्रम विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको समन्यवयमा सहभागी छनौट गरेपश्चात तत् पश्चात सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ अनुसार उपयुक्त खरिद विधि छनौट गरी सोही ऐन, नियम बमोजिम तथा अनुसूचि १ बमोजिमको परिधिमा रही कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ । सहभागीहरुको दैनिक भत्ताको सम्बन्धमा अनुसूचि - १ को बुँदा नं. १ (ब) बमोजिम हुनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१४) मेडीकल र नर्सिङ स्टाफलाई पाठेघरको मुखको क्यान्सर पूर्व परिक्षण TOT

परिचय

विकासोन्मुख देशहरूमा पाठेघरको मुखको क्यान्सर सबै क्यान्सरहरु मध्ये एउटा प्रमुख समस्या हो । यो रोग शुरु अवस्थामा नै पत्ता लगाउन सकेमा यसको रोकथाम गर्न सकिन्छ । Single Visit Approach Visual Inspection with Acetic Acid with CRAYO विधि प्रयोग गरी 'पाठेघरको मुखको क्यान्सर स्क्रिनिङ र रोकथाम राष्ट्रिय निर्देशिका - २०१०' बमोजिम पाठेघरको मुखको क्यान्सर रोगको स्क्रिनिङ र रोकथामको लागि स्वास्थ्य जनशक्तिलाई तालीम दिने जिम्मेवारी यस केन्द्रलाई तोकिए अनुसार उक्त विधि प्रयोग गरी पाठेघरको मुखको क्यान्सरको प्रारम्भिक पहिचान गर्नका लागि दक्ष जनशक्ति तयार गर्न यो तालीम राखिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूचि-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

Single Visit Approach Visual Inspection with Acetic Acid with CRAYO विधि प्रयोग गरी पाठेघरको मुखको क्यान्सरको पहिचान तथा रोकथाम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

सेवा प्रदायकको ज्ञान र सीपमा अभिवृद्धि गरी सेवाग्राहीलाई VIA/CRAYO विधि प्रयोग गरी पाठेघरको मुखको क्यान्सर प्रारम्भिक पहिचान गरी पता लगाउनका लागि सक्षम जनशक्ति तयार हुनेछन् ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

मान्यता प्राप्त स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत चिकित्सक र नर्सिङ्ग सेवामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरु यो तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका विषय विज्ञ चिकित्सकहरु वा CTS र पाठेघरको मुखको क्यान्सर प्रारम्भिक पहिचान तथा रोकथाम सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम लिइ यस केन्द्रमा सुचिकृत सेवा प्रदायक नर्सिङ्ग स्टाफ यस तालीममा प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले आवश्यक समन्वय गरी सहभागी छनौट गर्ने र चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरुको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१५) विभिन्न विलिनिकल तालीमका प्रशिक्षकहरुको क्षमता बढ्दी गरी ट्रेनर पूल तयार गर्ने

परिचय

तालीम सञ्चालन गर्नका लागि दक्ष प्रशिक्षकहरुको आवश्यकता पर्दछ । तालीमको आवश्यकता अनुसार तयार भएको पाद्यक्रम बमोजिम प्रशिक्षण कार्यमा दक्षता प्राप्त प्रशिक्षकहरु तयारी अवस्थामा रहनु पर्दछ । सोका लागि यस केन्द्रले प्रशिक्षक पूल तयार गर्नको लागि यो क्रियाकलाप राखिएको हो ।

उद्देश्य

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न तालीमका प्रशिक्षकहरुको पूल तयार गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

विभिन्न तहमा सञ्चालन हुने तालीमका लागि आवश्यक पर्ने प्रशिक्षकहरूको पूल तयार भइ गुणस्तरीय तालीम सञ्चालनमा सहज भएको हुनेछ ।

सहभागीको मापदण्ड

पाठ्यक्रम बमोजिम तालीममा प्रशिक्षण दिनका लागि तोकिएको मापदण्ड पुगेका स्वास्थ्य सेवाको स्थायी पदमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी तथा सेवा भन्दा बाहिरका विशेषज्ञहरूलाई सहभागी गराइनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरूको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तीय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१६) Road Traffic Accidents and Safety सम्बन्धि MTOT

परिचय

बढ्दो शहरीकरण र घना आवादी, शहरकेन्द्रीत जनसंख्याको चाप, बढ्दो सवारी साधन र राजमार्ग आसपास आवादीको विस्तारीकरणले गर्दा सवारी साधनको खरिद तथा प्रयोग द्रुत गतिमा बढेको छ । यसले गर्दा शहर तथा राजमार्ग केन्द्रित तुला बजारहरूमा प्रत्येक दिन सडक दुर्घटनाहरू भइरहेका छन् । साँघुरा र खाल्डा खुल्टी परेका सडक तथा सवारी चालक एवं यात्रुद्वारा उचित ट्राफिक नियमको पालना नगर्दा सडक दुर्घटनाहरू दिनानुदिन बढिरहेको र यात्रुहरूले दुर्घटनामा परि अंगभंग वा ज्यान गुमाउनु परेको छ । तुला चाडपर्वको समयमा विभिन्न सडकमा तुला तुला दुर्घटनाबाट चालक तथा यात्रु दुवै गम्भीर घाईते हुने र मृत्यु समेत हुने गरेको छ । सडक दुर्घटनामा घाईतेहरूको तुरन्तै उद्धार एव उपचार गर्न सकिएको खण्डमा दीर्घकालीन रूपमा शारीरिक अशक्तता मात्र होइन की मृत्यु समेतलाई न्युनिकरण गर्न सकिन्छ । तर उपचारमा सल्लन हुने स्वास्थ्यकर्मी, नर्सिङ्ग स्टाफ र चिकित्सकहरूको सडक दुर्घटना र सुरक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धी गर्न सकिएको कारणले घाईतेहरूको प्रभावकारी उपचार तथा सुरक्षा व्यवस्थापन हुन सकेको छैन । यसै समस्यालाई सम्बोधन गर्न चालु आ.ब.मा आधारभूत सडक दुर्घटना तथा सुरक्षा व्यवस्थापन तालीम राखिएको हो । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

घाईतेहरुको शारीरिक चोटपटकको जाँच पड़ताल र प्रारम्भिक उपचार व्यवस्थापन, दुर्घटना स्थलबाट घाईतेहरुलाई सुरक्षित उपचारस्थल सम्म पुऱ्याउने, निश्चित स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने, आधारभूत जिवन सुरक्षा विधिको प्रयोग र घाईते र सरोकारवाला निकायसँग उचित संवाद संचार गर्ने गराउने क्षमता अभिवृद्धी गर्ने ।

अपेक्षीत प्रतिफल

यो तालीम पश्चात सहभागीहरुको दुर्घटना स्थलमा घाईतेहरुको उपचार, व्यवस्थापन, सुरक्षा र जटिल प्रकारको शारीरिक चोटपटकका लागी विशेषज्ञ अस्पतालमा प्रेषण गर्ने विधि र क्षमतामा अभिवृद्धी भएको हुनेछ ।

सहभागीको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका सेवा प्रदायक चिकित्सक, नर्सिङ्ग स्टाफ र पारामेडिक्स यस तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई सरोकारवालाहरुको सहभागितामा मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१७) Occupational Health and Safety सम्बन्धित अभिमुखीकरणका लागी MTOT

परिचय

विभिन्न तहका स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई आफ्नो पेशामा कार्यरत रहदा पेशागत कारणले हुनसक्ने स्वास्थ्य समस्या न्युनिकरण र व्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षाका लागी उनीहरुको ज्ञान, सीप र धारणामा सकारात्मक परिवर्तन गरि निरन्तर गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा दिन सक्षम बनाउन यो कार्यक्रम राखिएको हो । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

स्वास्थ्यकर्मीहरुको पेशागत जोखीम, कार्यक्षेत्रमा हुने स्वास्थ्य जोखीम र वातावरणीय जोखीमलाई न्युनिकरण गरि स्वस्थ र सुरक्षित कार्यस्थल बनाउने ।

अपेक्षीत प्रतिफल

तालीमका सहभागीले पेशागत स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धित तालीमबाट पेशागत स्वास्थ्य समस्याहरु सम्बन्धित मुख्य

अवधारणा, अवयव र तत्वको विषयमा जानकार भई यी जोखीम न्युनिकरणका लागि अत्यावश्यक क्रियाकलापहरुको विकास गरि प्रयोग गर्न सक्नेछन् ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका सेवा प्रदायक स्वास्थ्यकर्मी र कार्यस्थलमा कार्यरत अन्य कर्मचारीहरूलाई यस तालीममा सहभागी गराइने छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

पेशागत स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम लिएका वा सम्बन्धित विषयका विज्ञ यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । आवश्यक निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१८) Climate Change and Health सम्बन्धि MTOT

परिचय

विश्वव्यापी जलवायु परिवर्तनले जनस्वास्थ्यमा उल्लेखनीय प्रभाव पारेको र यसको कारणले बढ्दो जनस्वास्थ्य समस्याहरु देखा पर्न शुरु भएको विभिन्न अध्ययनहरुले देखाएको छ । जलबायु परिवर्तनले गर्दा स्वास्थ्यमा पारेको प्रभाव र यसबाट हुने जोखीम न्युनिकरणको लागि विभिन्न उपायहरु अवलम्बन गर्ने क्रममा सबै तहका स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरुमा यो विषयको चेतनामा कमी देखिएको र स्वास्थ्यमा पार्ने जोखीमलाई कसरी घटाउन सकिन्छ भनि उपायहरु अवलम्बन गर्न गराउन र सर्वसाधारणहरूलाई यो विषय समेत जानकारी गराई स्वास्थ्य समस्याहरुको उचित संवोधन गर्न यो तालीम राखिएको हो । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

स्वास्थ्य सेवा प्रदायक एवं सरोकारवातालाई जलवायु परिवर्तनको आधारभुत अवधारणा स्पष्ट पार्न, मानवीय स्वास्थ्यमा परेको विशेष प्रभावलाई व्याख्या गर्न, जलवायु परिवर्तनले पार्ने स्वास्थ्य जोखिम न्युनिकरणका उपायहरु अवलम्बन गर्न सक्षम बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीमका सहभागीले जलवायु परिवर्तन र स्वास्थ्यमा प्रभाव विशेषगरि स्वास्थ्य संबेदनशील रोगका मुख्य अवधारणा, अवयव र तत्वको विषयमा जानकार भई यी प्रभावको न्युनिकरण लागि अत्यावश्यक क्रियाकलापहरूको विकास गरी प्रयोग गर्न सन्नेछन् ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका सेवा प्रदायक स्वास्थ्यकर्मीहरु वा निती निमार्ण तहमा कार्यरत विज्ञहरु वा व्यवस्थापन तहमा रहेका कर्मचारीहरूलाई यस तालीममा समावेश गराइने छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

जलवायु परिवर्तन र स्वास्थ्यमा पर्ने प्रभाव सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम लिएका वा सम्बन्धित विषयका विज्ञ यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनू पर्नेछ । आवश्यक निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखातथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

१९) स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको अभिमुखिकरणको लागि स्वास्थ्य कर्मीलाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण (प्रदेश स्तर) तालीम

परिचय

समुदायको स्वास्थ्य स्थीरि राम्रो हुनका लागि समुदाय र स्वास्थ्य संस्था बीच समन्वय हुन आवश्यक हुन्छ । स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरूको संचालन तथा व्यवस्थापन, स्थानीय तह अन्तर्गत रहेर सम्बन्धित व्यवस्थापन समितिले गर्ने कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पन्न गर्नका लागि समितिका पदाधिकारीहरूको स्वास्थ्य एजेन्डाहरूलाई बुझ्ने र स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने क्षमता अभिवृद्धी गर्दै लानु आवश्यक छ । समितिका पदाधिकारीहरूको लागि स्वास्थ्य परिभाषा, आवश्यकता पहिचान, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, समावेशी र आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, सुशासन, नेतृत्व विकास र नयाँ परिस्थितीमा व्यवस्थापनका विविध पक्षहरूमा ज्ञान र सीप प्रदान गरि क्षमता अभिवृद्धी गर्ने प्रक्रियामा सञ्चालन हुने अभिमुखिकरण सम्पन्न गर्न यो तालीम राखिएको हो । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

स्थानीय स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति (Health Facility Operation and Management Committee-HFOMC) का पदाधिकारीहरुको व्यवस्थापकीय क्षमतामा अभिबृद्धी गरि प्रदान गरिने सेवा तथा कार्यक्रमहरुको गुणस्तर र प्रभावकारिता बढाउने र स्वास्थ्य सेवाका कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागी समुदाय समेत सँग आवश्यक सहकार्य, समन्वय र श्रोत परिचालन गर्न सक्ने बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुको व्यवस्थापकीय क्षमता अभिबृद्धी भई लैंगीक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सहितको सुशासन युक्त गुणस्तर र प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह भएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा तालीम केन्द्रहरुमा कार्यरत स्वास्थ्य अधिकृत तथा अन्य अधिकृतहरु यस तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्यक्रमभित्र रही चौमासिक लक्ष्यको आधारमा तयार भई स्वीकृत भएको वार्षिक कार्यक्रम तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही लागत अनुमान निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ र यो तालीम प्रशिक्षक निर्देशिका बमोजिम ३ दिनको हुनेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२०) Antimicrobial Resistance Prevention सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम

परिचय

विभिन्न तहमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई एन्टिबायोटिक औषधीहरुको समुचित रूपमा प्रयोग, भण्डारण, वितरण र विसर्जन कार्यमा गुणस्तर कायम गरि एन्टिबायोटिकको रेसीस्टेन्स कम गर्ने आवश्यक ज्ञान, सीप तथा धारणामा सकारात्मक परिवर्तन गरी बदलिदो परिस्थितीमा सबैको जिम्मेवारी बोध गराउन अनिवार्य देखिएकोले यो तालीम कार्यक्रम उच्च प्राथमिकताका साथ राखिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

एन्टिबायोटिकको समुचित प्रयोग गरि रेसीस्टेन्स कम गर्ने र यसको असरलाई न्युनिकरण गर्ने स्वास्थ्यकर्मीहरुको ज्ञान, सीप तथा धारणामा सकारात्मक परिवर्तन गर्ने क्षमताको विकास गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

स्वास्थ्यकर्मीहरूको ज्ञानमा अभिवृद्धि भई एन्टबायोटिकको रेसीस्टेन्सलाई कम गर्न सहयोग पुग्ने र एन्टबायोटिकको व्यवस्थित प्रयोग भई गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान हुने छ ।

सहभागी छनोटको मापदण्ड

विभिन्न तहका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत सम्बन्धित काउन्सीलमा दर्ता भएका औषधी prescribers (चिकित्सक, पारामेडिक्स र फार्मासिष्ट) लाई यस तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित विषयको विज्ञ वा रा.स्वा.ता.के. को सूचीमा सूचिकृत प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीहरू यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२१) सि.टि.एस. तालीम

परिचय

विभिन्न किसिमका क्लिनिकल तालीम सञ्चालन गरी दक्ष सेवा प्रदायक उत्पादन गर्ने प्रशिक्षक तयार पार्न यो तालीम कार्यक्रम राखिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरूको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

क्लिनिकल तालीम सञ्चालन गर्ने विधि सिकाउने प्रशिक्षक उत्पादन गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

विभिन्न किसिमका क्लिनिकल तालीम सञ्चालनका लागि दक्षता भएका प्रशिक्षकहरू उत्पादन भएका हुनेछन् ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका एम.बि.वि.एस वा सो सरह, कमितमा सामान्य चिकित्सा विषयमा प्रमाणपत्र तह वा नर्सिङ्ग विषयमा प्रमाणपत्र/स्नातक तहको योग्यता प्राप्त गरेका स्वास्थ्यकर्मीहरु जो सम्बन्धित विधाका दक्ष सेवा प्रदायक भई कार्यरत रहेका वा माथी उल्लेखित शैक्षिक योग्यता पुगेका स्वास्थ्य सम्बन्ध प्रशिक्षण कार्यमा संलग्न भएका ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित विषयको प्रशिक्षक बन्न सो विषयको TOT प्राप्त गरे पश्चात सि.टी.एस. तालीम प्राप्त गरि कमितमा सोही विषयको २ वटा तालीममा सहप्रशिक्षक भई सहजीकरण गरेको र यस केन्द्रबाट सहभागीताको प्रमाणपत्र प्राप्त गरि सूचिकृत भएको प्रशिक्षकहरु सोही तालीमका प्रशिक्षक हुनेछन् ।

सि.टी.एस.को प्रशिक्षक बन्नको लागी सि.टी.एस. तालीम पश्चात कमितमा २ सि.टी.एस.मा प्रशिक्षकाको निगरानीमा सहप्रशिक्षक भई तालीम सञ्चालनमा सहजीकरण गरेको र ३ दिनको सि.टी.एस. स्टार्न्डडराईजेशन तालीम लिएको हुनुपर्नेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनौट गरी प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखाले तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२२) एनेस्थेसिया सहायक तालीम (हे.अ तथा स्टाफ नर्स)

परिचय

जटिल प्रसुती सेवाको व्यवस्थापन अन्तर्गत शल्यकृया प्रमुख उपाय हो । शल्यकृया गर्नु अघि विरामीलाई विशेष प्रकारले लद्द याउन वा वेहोस पार्न एनेस्थेसिया विशेषज्ञको आवश्यकता हुन्छ । हाल नेपालमा एनेस्थेसिया विशेषज्ञको ठूलो अभाव रहेको छ । विभिन्न तहका अस्पतालमा यस विषयको विज्ञको अभाव भएको अवस्थामा CEONC सेवाको प्रभावकारी विस्तार एवं व्यवस्थापन गर्न मध्यमस्तरीय जनशक्ति उत्पादन गरी एनेस्थेसिया विशेषज्ञको अभावलाई आपूर्ति गर्न एनेस्थेसिया सहायक तालीम चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (NAMS) सँग समन्वय गरी संचालन गरिन्छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

जटिल प्रसुतीको शल्यक्रिया गर्नु अघि विरामीलाई विशेष प्रकारको औषधी (एनेस्थेसीया) प्रयोग गरि लद्याउने वा वेहोस

पारी सुरक्षित प्रसुती सेवामा सहयोग पुर्याउन दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

शल्यक्रियाका लागि आवश्यक मध्यमस्तरीय जनशक्ति (एनेस्थेसीया एसिस्टेन्ट) उत्पादन भई एनेस्थेसिया विशेषज्ञको अभावलाई आपूर्ति गर्ने सहयोग पुगेको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका र नेपाल सरकारको स्थायी सेवामा कमितमा ३ वर्ष सेवा अवधि पुरा गरेका हाल कार्यरत रहेका तथा तोकिएको स्थानमा CEONC सेवा प्रदान गर्ने इच्छुक सामान्य चिकित्सामा प्रमाणपत्र तह उत्तिर्ण हेत्थ असिस्टेन्ट वा नर्सिङ्ग विषयमा प्रमाणपत्र/स्नातक तह उत्तिर्ण नर्सिङ्ग स्टाफहरूको लागि यो तालीम प्रदान गरिने छ । तालीममा सहभागी हुन ईच्छुक उमेदवारले प्रवेश परीक्षा अगावै नेपाल सरकारको पूर्वस्वीकृती पत्र अनिवार्य रूपमा पेश गर्नुपर्नेछ । प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण भएको उमेदवारहरूलाई मात्र तालीमको लागी छनौट गरिनेछ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

पोष्ट ग्रेजुयट ईन एनेस्थेसिया एण्ड ईमरजेन्सी मेडिसिन (MD in Anesthesia) तथा पोष्ट ग्रेजुयट डिप्लोमा ईन एनेस्थेसिया (PG Diploma in Anesthesia) डिग्री हासिल गरी सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका चिकित्सक तथा केन्द्रको तालीम प्रशिक्षकहरूको सूचिमा सूचिकृत चिकित्सक यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्विकृत गराउनु पर्दछ । केन्द्रबाट चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानसँग समयमा नै समन्वय गर्नुपर्दछ । मापदण्ड अनुसारको सहभागी तथा प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

रा.स्वा.ता.के. र चि.वि.रा.प्र. वीच भएको सम्भौता अनुसार एकमुष्ट रकम चि.वि.रा.प्र. लाई प्रदान गरिने छ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२३) चिकित्सक र स्टाफ नर्सलाई प्यालिएटिभ केयर तालीम

परिचय

HIV /AIDS, मानसिक रोग, क्यान्सरका लगायत अन्य दर्घ तथा कडा किसिमको रोगहरूको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न स्वास्थ्यकर्मीहरूको सीप वृद्धि गर्नेको लागि यस वर्ष पनि चिकित्सक तथा स्टाफ नर्स लाई प्यालिएटिभ केयर तालीम संचालन गरिने छ । यो तालीममा संघिय अस्पतालहरू, शिक्षण अस्पतालहरू, क्यान्सर अस्पतालहरू देखि प्रदेशस्तरका अस्पतालहरू तथा राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रका सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका एम.बि.वि.एस वा सो सरह, वा नर्सिङ्ग विषयमा प्रमाणपत्र/स्नातक तहको योग्यता प्राप्त गरेका स्वास्थ्यकर्मीहरू सहभागीको रूपमा छनौट गरिन्छ ।

यो तालीममा सैद्धान्तिक ज्ञान, प्रयोगात्मक अभ्यास (सिप) र धारणा विकासमा बढि जोड दिईन्छ । प्रशिक्षार्थीहरूलाई

प्रयोगात्मक अभ्यासको लागि तोकिएका ज्यकउष्टभ तथा ज्यकउष्टबा हरुमा लगिन्छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक तथा नर्सिङ्ग स्टाफहरुलाई दिर्घि रोगबाट जटिल अवस्थामा पुगेका विरामीहरुको अवस्था मूल्यांकन गरी उनीहरुको शारीरिक पीडा तथा मनोसामाजिक समस्याहरुको उपचार गरी उनीहरु र परिवारको जीवनको गुणस्तरमा सुधारको लागि प्रभावकारी सञ्चार बारे ज्ञान, सीप र धारणामा क्षमता विकास गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

दिर्घि रोगबाट जटिल अवस्थामा पुगेका विरामीहरुको अवस्था मूल्यांकन गरी उनीहरुको शारीरिक पीडा, मनोसामाजिक परामर्श तथा उपचार गरी उनीहरु र परिवारको जीवनको गुणस्तरमा सुधारको लागि प्रभावकारी सञ्चार बारे ज्ञान, शिप र धारणामा विकास गर्न सक्ने दक्ष जनशक्तिको विकास भएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

Hospice तथा अस्पतालहरुमा कार्यरत सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका चिकित्सक तथा नर्सिङ्ग विषयमा प्रमाणपत्र / स्नातक तहको योग्यता प्राप्त गरेका व्यक्तिहरु सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित विषयको विषयविज्ञ चिकित्सक वा रा.स्वा.ता.के. को सूचीमा सूचिकृत प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम प्राप्त स्वास्थ्यक(मीहरु यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनौट गरी प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखाले लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२४) लेखा शाखाका कर्मचारीलाई लेखापालन/अनलाईन रिपोर्टिङ/ट्याबुक्स आदि तोकिएको तालीम परिचय

नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय अन्तर्गतका खर्च गर्ने निकायहरुबाट धेरै क्रियाकलापहरु सञ्चालन भईरहेका छन् । खर्च गर्ने सबै निकायहरुबाट कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्दा भौतिक र वित्तिय प्रगति अनिवार्य रूपमा

हासील गर्नु पर्ने हुन्छ । सम्पादित सबै कार्यक्रम/क्रियाकलापहरुको यथार्थ भौतिक एवं आर्थिक प्रगती विवरण तयार गरी सम्बन्धित निकायहरुमा समयमा पठाउनको लागि आधुनिक Web-based प्रणालीको रूपमा लेखापालन तथा बजेट नियन्त्रण प्रणाली तालीम (Transaction Accounting and Budgeting Control System-TABUCS) सञ्चालनमा ल्याईएको हो । यसका साथै Line Ministry Budgeting Information System-LMBIS समेत सञ्चालन गर्नुपर्ने भएकोले यो तालीम राखिएको हो । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

खर्च गर्ने सबै निकायहरुमा सम्पादित सबै कार्यक्रम/क्रियाकलापहरुको यथार्थ आर्थिक विवरण चुस्त र दुरुस्त तयार गरी सो प्रगती विवरण सम्बन्धित निकायहरुमा समयमा पठाउनको लागि आवश्यक ज्ञान, सीप विकास र दक्षता बढाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

TABUCS तथा LMBIS सम्बन्ध सफ्टवेयर सञ्चालन गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादन भई आर्थिक विवरण चुस्त र दुरुस्त भएको हुनेछ ।

सहभागीको मापदण्ड

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट विनियोजित बजेट खर्च गर्ने निकायमा कार्यरत आर्थिक प्रशासन समूहका कर्मचारी, योजनामा काम गर्ने व्यक्ति, कम्युटर अपरेटर यो तालीममा सहभागी हुनेछन् । साथै LMBIS तालीमका लागि योजना तथा खरिद हेने कर्मचारीहरुलाई समेत सहभागी गराइने छ ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

लेखापालन तथा बजेट नियन्त्रण प्रणाली तालीम सम्बन्ध प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्राप्त गरेका जनशक्ति र TABUCS सफ्टवेयर विज्ञ यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछ । LMBIS तालीमका हकमा सो तालीमका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम प्राप्त गरेका वा सो सफ्टवेयर सञ्चालन गरिरहेका दक्ष जनशक्तिलाई प्रशिक्षकका रूपमा खटाइनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनू पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखातथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२५) मे.अ./स्वास्थ्यकर्मीलाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण

परिचय

स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत मेडिकल अफिसर तथा अन्य स्वास्थ्यकर्मीहरुले मानसिक रोग सम्बन्धि रोगको पहचान गरी सो को परामर्श तथा प्रेषण सेवा सहित उपयुक्त व्यवस्थापनको लागि आवश्यक ज्ञान, सीप र धारणा विकास गर्न मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम क्रियाकलाप राखिएको हो । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि तालीम सञ्चालनका लागि दक्ष प्रशिक्षक उत्पादन गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि तालीम सञ्चालनका लागि दक्ष जनशक्ति तयार भई गुणस्तरीय तालीम सञ्चालनमा सहयोग पुनेछ ।

सहभागी छनोटको मापदण्ड

प्रदेश तथा स्थानीय तहका अस्पताल तथा प्रा.स्वा.के.मा कार्यरत चिकित्सक तथा हे.अ.हरु सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित विषयको विषयविज्ञ चिकित्सक वा रा.स्वा.ता.के. को सूचीमा सूचिकृत प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीहरु यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२६) नसर्ने रोगहरु (PEN Package) को स्वास्थ्यकर्मीको तालीम प्रशिक्षक प्रशिक्षण

परिचय

स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत मेडिकल अफिसर तथा अन्य स्वास्थ्यकर्मीहरुले नसर्ने रोगको उचित व्यवस्थापनको लागि

आवश्यक ज्ञान, सीप र धारणा विकास गर्न सक्ने प्रशिक्षक तयार पार्न यो तालीमको आयोजना गरिएको हो ।

उद्देश्य

नसर्ने रोग सम्बन्धि तालीम (PEN) सञ्चालनका लागि दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

नसर्ने रोगहरु सम्बन्धि तालीम (PEN) सञ्चालनका लागि दक्ष प्रशिक्षकहरु तयार भई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान भएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य तालीम केन्द्र, स्वास्थ्य कार्यालय, सबै तहका अस्पताल र प्रा.स्वा.के.मा कार्यरत चिकित्सक तथा कमितमा सामान्य चिकित्सा प्रमाणपत्र तह सहितको स्वास्थ्य अधिकृत यो तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

नसर्ने रोग सम्बन्धि विषयविज्ञ वा रा.स्वा.ता.के.मा सूचिकृत प्रशिक्षक प्रशिक्षण र क्लिनिकल स्किल तालीम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनू पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग सम्झौता गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनौट गरी प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२७) स्वास्थ्यकर्मीलाई लैडिगक हिंसामा स्वास्थ्यको भूमिका सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम

परिचय

विभिन्न तहका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुमा लैडिगक हिंसा प्रभावित व्यक्तिहरुलाई आवश्यक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य सेवा प्रदायकको कार्यदक्षता विकास गर्न यो तालीम कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई लैडिगक हिंसा सम्बन्धि परामर्श तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन सक्ने दक्ष

जनशक्तिको विकास गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

लैड्डिंगक हिंसा प्रभावितहरूलाई तत्काल स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने, पर्याप्त मनोसामाजिक परामर्श दिने, आवश्यकता अनुसार चिकित्साजन्य कानूनी प्रमाणको सङ्कलन, परीक्षण र संरक्षण एवम् अनुगमन गर्ने सक्ने स्वास्थ्यकर्मी तयार भएको हुनेछ ।

सहभागी छनौटको मापदण्ड

कार्यक्रम लागू भएका जिल्लाहरूमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रशिक्षण दिन सक्ने चिकित्सक तथा कमितमा नर्सिङ्ग प्रमाणपत्र तह उत्तिर्ण गरेका व्यक्ति यस तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

Health Response to GBV प्रशिक्षक प्रशिक्षण र CTS तालीम लिएका चिकित्सक वा कमितमा नर्सिङ्ग प्रमाणपत्र तह उत्तिर्ण गरेका व्यक्ति प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तीय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२८) अस्पताल तथा स्वास्थ्य कार्यालयमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागी पोलाई तथा व्यवस्थापन (Burn Care and Management) सम्बन्धि तालीम

परिचय

निम्न तथा मध्य आय भएका मुलुकहरूमा बर्षेनी करिव १ करोड व्यक्तिहरू विभिन्न माध्यमबाट आगो/एसिडको पोलाईबाट घाईते हुन्छन् । यस मध्ये करिब ५० प्रतिशत व्यक्तिहरूको मृत्यु हुने गर्दछ । सन् २००८ मा नेपालमा ५५ हजार व्यक्तिहरू आगोको पोलाईबाट घाईते भएको र २१०० जनाको मृत्यु भएको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । नेपालमा आगो/एसिडको पोलाईबाट गरिने उपचार व्यवस्थित गर्नुपर्ने छ । आगो वा एसिडको पोलाईबाट घाईते भएका व्यक्तिहरूलाई नजिकको अस्पतालमा तुरन्तै उपचार गर्न सकिएमा यस्ता व्यक्तिहरूको मृत्यु हुने वा जिवनभर अंगभंग हुने सम्भावना कम गर्न सकिन्छ । सबै तहका अस्पतालहरूमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी तथा नर्सिङ्ग स्टाफहरूलाई यस विषयमा ज्ञान र सीप प्रदान गरि उपचार सेवा सुनिश्चित गर्ने आवश्यक भएकोले चालु आ.ब.मा यो तालीम कार्यक्रम

राखिएको छ । यो तालीमको अवधी, तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थी तथा जनशक्तिहरुको मापदण्ड अनुसूची-४ मा उल्लेख गरे बमोजिमको हुनेछ ।

उद्देश्य

अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई कडा पोलाईबाट ग्रेसित व्यक्तिहरुको व्यवस्थापन गर्ने ज्ञान र सीप दिने प्रशिक्षक तयार गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी तथा नर्सिङ्ग स्टाफहरु पोलाईको तुरुन्तै व्यवस्थापन तथा प्रेषण गर्ने सक्ने सक्षम बनाउने प्रशिक्षक तयार हुनेछन् ।

सहभागी छनोटको मापदण्ड

सम्बन्धित काउन्सीलमा दर्ता भएका अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी तथा नर्सिङ्ग स्टाफहरु यस तालीममा सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित विषयविज्ञ, प्रशिक्षक प्रशिक्षण र किलनिकल स्किल तालीम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी, रा.स्वा.ता.के.मा सूचिकृत प्रशिक्षक यो तालीमको प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखाले तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

२९) Climate Change and Health Impact सम्बन्धि ७ वटा प्रदेशका नीति निर्माण तहमा रहेका पदाधिकारीहरुसँग छलफल तथा पैरवी कार्यक्रम

परिचय

विश्वव्यापी जलवायु परिवर्तनले जनस्वास्थ्यमा उल्लेखनीय प्रभाव पारेको र यसको कारणले बढ्दो जनस्वास्थ्य समस्याहरु देखा पर्न शुरु भएको विभिन्न अध्ययनहरूले देखाएको छ । जलवायु परिवर्तनले गर्दा स्वास्थ्यमा पारेको प्रभाव सम्बन्धमा प्रदेशस्तरीय नीति निर्माण तहमा रहेका पदाधिकारीहरुसँग यो विषयमा छलफल तथा पैरवी गरि स्वास्थ्यमा पार्ने जोखीम

न्युनिकरण गर्ने नीति तयार गर्न यो अभिमुखीकरण कार्यक्रम राखिएको छ ।

उद्देश्य

प्रदेश स्तरीय नीति निर्माण तहमा रहेका पदाधिकारीहरूलाई छलफल तथा पैरवी मार्फत जलबायु परिवर्तनले गर्दा स्वास्थ्यमा परेको जोखीम न्युनिकरण गर्ने नीति तयार गर्न सक्षम बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

अभिमुखीकरणका सहभागीले जलबायु परिवर्तनको कारणले स्वास्थ्यमा पर्ने प्रभाव बारे जानकार भई यी प्रभावको न्युनिकरण लागि प्रादेशिक नीति तयार गर्न सक्नेछन् ।

सहभागी छनोटको मापदण्ड

प्रदेशस्तरीय नीति निर्माण तहमा रहेका पदाधिकारीहरू यस अभिमुखीकरणमा सहभागी हुनेछन् ।

प्रशिक्षकको मापदण्ड

सम्बन्धित विषयका विज्ञ वा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम लिएका व्यक्ति यो अभिमुखीकरण कार्यक्रमका प्रशिक्षक हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । आवश्यक निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३०) विभिन्न तालिमका प्रशिक्षकहरूको रिभ्यु तथा रिफेसर वैठक

परिचय

यस तालीम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने विभिन्न प्रकारका तालीमका तालीम साइट तथा प्रादेशिक तालीम केन्द्रमा कार्यरत प्रशिक्षकहरूले वर्षभरि सम्पादन गरेका कामहरूको समीक्षा तथा आगामी आ.ब.मा गुणस्तरीय तालीम सञ्चालनका लागि यो रिभ्यु तथा रिफेसर वैठक राखिएको हो ।

उद्देश्य

विभिन्न तालीम सञ्चालनका क्रममा प्रशिक्षकहरूले अनुभव गरेका सबल पक्ष तथा सुधार गनुपर्ने पक्ष र सम्भावित समाधान तथा सुधारका उपाय पत्ता लगाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

विभिन्न तालीम सञ्चालनका क्रममा प्रशिक्षकहरूले अनुभव गरेका सबल पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्ष र सम्भावित समाधान तथा सुधारका उपाय पहचान भई गुणस्तरीय तालीम सञ्चालनमा सहयोग भएको हुनेछ ।

सहभागी छनोटको मापदण्ड

यस तालीम केन्द्रका तालीम साइट तथा प्रादेशिक स्वास्थ्य तालीम केन्द्रका प्रशिक्षकहरू यस रिभ्यु तथा रिफेसर वैठकमा सहभागी हुनेछन् ।

कार्य सञ्चालन विधि

तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी मापदण्ड अनुसारको सहभागी छनोट गरी प्रशिक्षकहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियमानुसार समयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरू तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखाले लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३१) वार्षिक प्रतिवेदन निर्माण तथा छपाई

परिचय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रले एक आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरेका विभिन्न कार्यक्रमहरू/क्रियाकलाप/तालीमहरूको बार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ । यस तालीम केन्द्रले विभिन्न सरोकारवालाहरू सँग समन्वय गरी स्वास्थ्य सेवामा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष योगदान दिने क्रियाकलाप एवं तालीम समेतको प्रगति विवरण एवं सञ्चालनको क्रममा आइप्रेका समस्या र सोका समाधानका उपायहरू समावेश गरी वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरि छपाई गर्ने यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

यस तालीम केन्द्रको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमहरूको लक्ष्य एवं प्रगति र सरोकारवाला संस्थाहरूले समेत सम्पादन गरेका क्रियाकलापलाई समावेश गरि सुझाव सहितको वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन तयार गरि छपाई गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशित हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई बार्षिक प्रतिवेदन तयार तथा छपाई गर्नुपर्नेछ ।

वित्तीय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ। तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ। सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ। योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ।

३२) तालिम प्रत्यायन तथा नियमन निर्देशिका/प्रोटोकल तयार गर्ने

परिचय

यस राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रबाट तालिम सञ्चालन गर्न प्रस्तावित तालिम साईटलाई स्वीकृती दिन तथा हाल अनुमति पाई तालिम सञ्चालन गरिरहेका साईटलाई तोकिएको मापदण्ड र स्वास्थ्य तालीम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम सञ्चालन भईरहेको सुनिश्चितता गर्नको लागी यो कार्यक्रम राखिएको हो।

उद्देश्य

प्रस्तावित तथा स्वीकृत तालीम साईट र तालिम सम्बन्धि क्रियाकलापहरुको प्रत्यायन तथा नियमन गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल

प्रस्तावित तालिम साईटले स्वीकृति प्राप्त गर्ने र सञ्चालनमा रहेका तालीम साईट र क्रियाकलापहरु गुणस्तरीय र पारदर्शी रूपमा सञ्चालन भएको सुनिश्चित हुनेछ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वकृत गराउनु पर्दछ। तालीम प्रत्यायन तथा नियमन निर्देशिका बनाउनको लागी यस केन्द्रको निर्देशकको नेतृत्वमा विज्ञहरु र सरोकारवालाहरुसँगको समन्वयमा तयार गर्नु पर्नेछ।

वित्तीय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ। यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ। सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ। योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ।

३३) Trainer's pool update गर्नका लागी तालिम साईटमा गई विवरण तयारी गर्ने

परिचय

यस तालीम केन्द्र अन्तर्गतका तालीम साईटबाट सञ्चालीत विभिन्न विषयका प्रशिक्षकहरूको विवरण अद्यावधिक तथा अभिलेखिकरण र तालिम सुचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई सुचारू तथा अपडेट गर्न यो कार्यक्रमको राखिएको हो ।

उद्देश्य

यस तालीम केन्द्र अन्तर्गतका तालीम साईटका विभिन्न विषयका प्रशिक्षकहरूको पहिचान तथा विवरण अपडेट गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल

यस तालीम केन्द्र अन्तर्गतका तालीम साईटका विभिन्न विषयका प्रशिक्षकहरूको पहिचान तथा विवरण अपडेट भई गुणस्तरीय तालीम सञ्चालनमा सहयोग पुने छ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्विकृत गराउनु पर्दछ । Trainer's pool update गर्नका लागी तालिम साईटमा गई निर्देशिका बमोजिमको TOOL प्रयोग गरि सरोकारवालाहरूसँगको समन्वयमा विवरण तयार गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३४) Quality tool preparation तथा revision गर्ने

परिचय

तालीम सञ्चालन विधि, तालीम साम्रगी, प्रशिक्षक तथा अवधिको गुणस्तर कायम एवं एकरूपताको लागी स्वास्थ्य तालीम व्यवस्थापन निर्देशिकाले तोके बमोजिमको मापदण्ड पुरा गरेको तालीम प्रशिक्षार्थीहरूलाई प्रमाणपत्र समेत प्रदान गर्नुपर्ने भएकोले हाल तालीम केन्द्रमा भएका क्वालिटी टुलहरूको आवश्यक परिमार्जन तथा नयाँ तालीम कार्यक्रमहरूको क्वालिटी टुल विकास गनुपर्ने भएकोले यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

क्वालिटी टुलहरूको आवश्यक परिमार्जन तथा नयाँ तालीम कार्यक्रमहरूको क्वालिटी टुल विकास गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

क्वालिटी टुलहरूको आवश्यक परिमार्जन तथा नयाँ तालीम कार्यक्रमहरूको क्वालिटी टुल विकास भई सो को आधारमा

तालीमको गुणस्तर मापन र व्यवस्थापन हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्विकृत गराउनु पर्दछ । सो को आधारमा क्वालिटी टुलहरूको आवश्यक परिमार्जन तथा नयाँ तालीम कार्यक्रमहरूको क्वालिटी टुल विकास गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३५) SBA, FP, MLP आदि तालीमको फलोअप तथा इन्हान्समेन्ट कार्यक्रम (FEP)

परिचय

स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई प्रदान गरिएको SBA, FP, MLP तथा अन्य तालीमको ज्ञान र सीपिको प्रयोगबाट स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको सुनिश्चित गर्ने र तालीमको उदेश्य अनुरूप सेवा प्रदायकद्वारा सम्पादित कार्यको गुणस्तरीयता अवलोकन तथा अनुगमन गरी आवश्यकता अनुसार कार्यस्थलमै निजहरूको सीप सुदृढ गर्न यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

तालीम प्राप्त सेवा प्रदायकद्वारा प्रदान गरिएको सेवाको गुणस्तरीयता अवलोकन तथा अनुगमन गर्ने र आवश्यकता अनुसार कार्यस्थलमै निजहरूको सीप सुदृढ गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

SBA, FP, MLP तथा अन्य तालीम प्राप्त सेवा प्रदायकद्वारा प्रदान गरिएको सेवाको गुणस्तर अवलोकन तथा अनुगमन भई आवश्यकता अनुसार कार्यस्थलमै नीजको सीप सुदृढ भएको हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले चौमासिक लक्ष्यको आधारमा वार्षिक कार्यस्थल अवलोकन तथा अनुगमन योजना तयार गरी निर्देशकबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ । चौमासिक लक्ष्य तथा विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम निर्धारित समय तालिकामा आवश्यक सामग्री र विषयगत प्रशिक्षक सहित सम्बन्धित सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थामा पुग्नु पर्दछ । सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थासँगको समन्वयमा तालीम प्राप्त सेवा प्रदायक कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा पुगी सेवाको अवलोकन तथा अनुगमन गर्ने र आवश्यकता अनुसार सीप सुदृढीकरण गरि सो को प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार

गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३६) स्वास्थ्य सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गर्ने निकायहरूको सञ्चालन अनुमति दिने, नविकरण तथा नियमन गर्ने वैठक

परिचय

यस तालीम केन्द्रले विभिन्न क्लिनिकल तालीम साईटहरूलाई अस्थायी तथा स्थायी सञ्चालन अनुमति दिदा पुरानो साईटको अनुमति नविकरण गर्दा तथा साईटको नियमन गर्दा विभिन्न चरणमा अनुगमन तथा वैठक सञ्चालन गनुपर्ने भएकोले यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

तालीम साईटमा तालीम सञ्चालन गर्न स्थायी तथा अस्थायी अनुमति प्रदान गर्ने, सुचिकृत गर्ने र स्वीकृती नविकरण गर्ने कार्य सहज बनाउने ।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीम केन्द्रले तालीम सञ्चालन गर्न अनुमति, स्वीकृती नविकरण र तालीम साईटहरूको विवरण अद्यावधिक भएको हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्विकृत गराउनु पर्दछ । सो को आधारमा सम्बन्धित तालीम साईटको स्थलगत अवलोकन तथा अनुगमन गर्न तयार पारिएको टुलको प्रयोग गरि आवश्यक मापदण्ड पुरा गरेका साईटलाई सञ्चालन गर्न अनुमति तथा स्वीकृती नविकरण गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३७) स्वास्थ्य सम्बन्धि सामग्री तथा तालीमको गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने योजना तथा समिक्षा

परिचय

विभिन्न स्वास्थ्य सम्बन्धि तालीम सञ्चालन गर्नका लागी तयार पारिएका तालीम सामग्रीहरु (प्रशिक्षक निर्देशिका, सहभागी पुस्तिका र सन्दर्भ पुस्तिका) को गुणस्तर नियन्त्रण र परिमार्जनका साथै विभिन्न तालीम साईटहरूमा तालीमको गुणस्तर कायम गर्न सरोकारवाला सरकारी तथा गैहसरकारी निकायहरूसँग समन्वय गरि तालीम योजना तर्जुमा तथा समिक्षा गर्नको लागी यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरि तालीम सामग्रीहरु (प्रशिक्षक निर्देशिका, सहभागी पुस्तिका र सन्दर्भ पुस्तिका) को परिमार्जन तथा तालीमको गुणस्तर कायम गर्न तालीम योजना तर्जुमा तथा समिक्षा गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीम सामग्रीहरु (प्रशिक्षक निर्देशिका, सहभागी पुस्तिका र सन्दर्भ पुस्तिका) को परिमार्जन भई तालीमको गुणस्तर कायम भएको हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्विकृत गराउनु पर्दछ । सो को आधारमा सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरि तालीम सामग्रीहरु तथा तालीमको गुणस्तर कायम गर्न तालीम योजना तर्जुमा तथा समिक्षा गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३८) स्वास्थ्य सम्बन्धि तालीम सामग्री विकास तथा सञ्चालन गर्ने निकायहरूको प्रत्यायन गर्ने कार्यक्रम

परिचय

विभिन्न निकायहरूले स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित तालीम सामग्री विकास गरि तालीम सञ्चालन गदै आएका छन् । तर तालीम सामग्री विकास र तालीम सञ्चालन गर्ने कार्यको लागी जिम्मेवार सरकारी निकाय स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय अन्तर्गत राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र मात्र हो । यसका लागी तालीम सामग्री विकास तथा तालीम सञ्चालन गर्ने निकायसँगको समन्वय र सहकार्य महत्वपूर्ण हुन्छ । उक्त निकायहरूले सो कार्य सञ्चालन गर्नको लागी यस तालीम केन्द्रले तोकेको मापदण्ड पुरा गरेको नगरेको प्रत्यायन तथा नियमन समेत गरि मुलधारमा ल्याउनको लागी यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

तालीम सामग्री विकास तथा तालीम सञ्चालन गर्ने निकायले यस केन्द्रले तोकेको मापदण्ड पुरा गरेको सुनिश्चित गरि प्रत्यायन तथा नियमन गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

यस तालीम केन्द्रले तोकेको मापदण्ड बमोजिम तालीम सामग्री विकास तथा तालीम सञ्चालन भएको हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वकृत गराउनु पर्दछ । सो को आधारमा स्वास्थ्य सम्बन्ध तालीम सामग्री विकास तथा सञ्चालन गर्ने निकायसँग समन्वय गरि तालीम सामग्री विकास तथा तालीम सञ्चालन को प्रत्यायन तथा नियमन गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

३९) विभिन्न तालीमहरूको तालीम सामग्री तथा पाठ्यक्रम परिमार्जन तथा विकास

परिचय

हाल प्रयोग भैरहेका तालीम सामग्री तथा पाठ्यक्रमलाई नवीन मान्यता र प्रविधिको विकास सँगै समय सापेक्ष परिमार्जन गर्नुपर्ने हुन्छ । सोही अनुसारको ज्ञान तथा सीप समेत थप गर्नुपर्ने हुदा विद्यमान तालीम सामग्री तथा पाठ्यक्रम पनि अद्यावधिक गर्ने र तालीम आवश्यकताको आधारमा नयाँ तालीम सामग्री विकास गर्नु पर्ने हुँदा यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

तालीम सामग्री तथा पाठ्यक्रमलाई नवीन मान्यता र प्रविधिको विकास सँगै समय सापेक्ष बनाउने तथा नयाँ कार्यक्रमको लागी नयाँ तालीम सामग्री विकास गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

तालीम सामग्री तथा पाठ्यक्रम समय सापेक्ष परिमार्जन हुने तथा नयाँ कार्यक्रमको लागी नयाँ तालीमको लागी सामग्री विकास भई गुणस्तरीय तालीम सञ्चालन भएको हुने छ ।

कार्य सञ्चालन विधि

यस तालीम केन्द्रले तोकेको कर्मचारीले विनियोजित बजेटको परिधिमा रही खर्चको बाँडफाँड टिप्पणी निर्देशकबाट स्वकृत गराउनु पर्दछ । सो को आधारमा तालीम सामग्री तथा पाठ्यक्रम समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने तथा नयाँ कार्यक्रमको लागी नयाँ तालीम सामग्री विकास गर्नु पर्नेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

४०) सहकार्य, समन्वय र प्राविधिक सहयोग

परिचय

वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम तथा कार्ययोजना बमोजिम विभिन्न तह (संघ, प्रदेश र स्थानीय) र तालीम साईटहरूमा सहकार्य, समन्वय, सहयोगात्मक सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने, तोकिएको ढाँचामा प्रतिवेदन बुझाउने तथा कार्य सम्पादन पश्चात् सम्बन्धित संस्थालाई उपयुक्त सुचना, जानकारी तथा पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने यो कार्यक्रम राखिएको छ ।

उद्देश्य

तोकिएको समयमा कार्य सम्पादन गर्नका लागी सुपरीवेक्षण, अनुगमन, सहकार्य तथा समन्वय गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल

वार्षिक स्विकृत कार्ययोजना बमोजिम विभिन्न तह (संघ, प्रदेश र स्थानीय) र तालीम साईटहरूसँगको सहकार्य र समन्वयमा सहयोगात्मक सुपरीवेक्षण भई प्रभावकारी तालीम सञ्चालनका साथै समस्या पहिचान तथा समाधानमा सहयोग पुगेको हुनेछ ।

कार्य सञ्चालन विधि

वार्षिक कार्ययोजना बमोजिम सहकार्य, समन्वय र सुपरीवेक्षण चेकलिष्टको आधारमा सहयोगी सुपरीवेक्षण गर्नु पर्दछ । सुपरीवेक्षण पश्चात् सुपरीवेक्षणकर्ताले केन्द्रले तोकेको ढाँचामा सुपरीवेक्षण प्रतिवेदन अनिवार्य बुझाउनु पर्दछ । सुपरीवेक्षण गरिएको संस्थामा पृष्ठपोषण समेत प्रदान गर्नु पर्दछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ । यस कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि - १ बमोजिम व्यवस्था गरिनेछ ।

अभिलेख तथा प्रतिवेदन

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण केन्द्रले तयार गरेको अनुसूचि-३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिले बुझाउनु पर्दछ । योजना शाखाले चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ बमोजिम तयार गरी मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्दछ ।

अनुसूची : १
नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनशक्ति मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्र, टेकु

आ.व. २०७६/७७ का लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा बजेट खर्च गर्नका लागि निर्देशिका

कार्यक्रमको खर्च प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली २०६४ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार गर्नुपर्दछ। तालीममा संलग्न प्रशिक्षार्थीहरु तथा अन्य जनशक्तिलाई आर्थिक सुविधा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम खर्च सञ्चालन निर्देशिका - २०७३ को आधारमा तयार गरिएको अनुसूचि १ बमोजिम व्यवस्था गरिन्छ।

तालीममा संलग्न सम्पूर्ण जनशक्तिहरुको लागि आर्थिक सुविधा सम्बन्धी मापदण्ड

क्र.सं.	विवरण	तालीम अवधि दर					कैफियत
		७ दिनसम्म	८-२१ दिन सम्म	२२ दिनदेखि २ महिनासम्म	६१ दिनदेखि १८० दिनसम्म	१८१ दिनदेखि माथि	
१	भत्ता						
क	श्रोता व्यक्ति (कार्यालय प्रमुख, केन्द्र, क्षेत्र र जिल्ला) १ जना	१४०० (२ दिन)	१४०० (३ दिन)	१४०० (५ दिन प्रति महिना)	१४०० (प्रति महिना ५ दिन)		
ख	विविष्ट व्यक्तिक्ति	१४००	१४००	१४००	१४००		उद्घाटन र समापनमा मात्र
ग	कन्सल्टेन्ट प्रति कार्यक्रम १ जना प्रति सेसन	१४००	१४००	१४००	७००		कन्सल्टेन्टको व्यवस्था गरिएको आधारमा प्रति सेसन
घ	प्रशिक्षक/ सहजकर्ता प्रति सेसन	१४००	१४००	१४००	७००		- १ जनाले बढिमा २ सेसन प्रति दिन, ६१ दिनदेखि माथीको तालीममा आशिक रूपमा कक्षा लिने - बाहिरी प्रशिक्षकको हकमा प्रति सेसन १४०० - बाहिरी प्रशिक्षकलाई नियमानुसार यातायात खर्च उपलब्ध गराउने सकिने
ड	कार्यपत्र	२००० प्रति कार्यपत्र प्रति सेसन					सन्दर्भ सामाग्री तयार नभएको तालीमको हकमा
च	कार्यक्रम संयोजक केन्द्र/ क्षेत्रस्तर (कार्यक्रम अधिपाल्चि समेत)	५०० प्रतिदिन १५ दिनसम्म, १५ दिनपछि २५० प्रतिदिन					१ कार्यक्रममा १ जना संयोजकलाई कार्यक्रमको प्रतिवेदन बुझाएपछि दिने
छ	कार्यक्रम संयोजक स्थानीय स्तर (कार्यक्रम अधिपाल्चि समेत)	५०० प्रतिदिन १५ दिनसम्म र त्यसपछि २५० प्रतिदिन					
ज	कार्यक्रम सहसंयोजक	१५० प्रतिदिन १५ दिनसम्म र त्यसपछि ७५ प्रतिदिन					१ कार्यक्रममा १ जना सह-संयोजकलाई
झ	लेखा/प्रशासन (कार्यक्रम सहयोगी)	५०० (३ दिन)	५०० (५ दिन)	५०० (५ दिन प्रतिमहिना)			एउटा कार्यक्रममा बढीमा २ जनासम्मलाई दिन सकिने
ञ	सहभागी (बाहिरको)	भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ (पाँचौ संशोधन २०७२) अनुसार					भ्रमण खर्च नियमावली २०६४, पाँचौ संशोधन २०७२) मा भएको व्यवस्था अनुसार उपलब्ध हुने
ट	सहभागी (स्थानीय)	७०० प्रति दिन	छावृति निवाह खर्च अनुसार (८४०० प्रति महिना)				
ठ	कार्यालय सहयोगी	१५० प्रतिदिन १५ दिनसम्म र त्यसपछि ७५ प्रतिदिन					तालीमको प्रकृतिको आधारमा बढिमा २ जना
२	सहभागी छावृति निवाह खर्च	भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ (पाँचौ संशोधन २०७२) अनुसार					- जिल्ला भित्र भन्नाले सदरमुकाम वा अन्यत्र जहाँ सञ्चालन गरिने भएता पाँचौ सहभागीको (आफ्झो घर वा सांविकको वसावास स्थलबाट दैनिक ओहोर दोहोर गर्न नभ्याइने ४ कोसभन्दा बढी भई) आवासको व्यवस्था गर्नुपर्ने तालीम सम्फन्नपूर्वदछ। - सि.टि.इ.भि.टि को कार्यक्रमहरुमा ६४००/- मासिक निवाह खर्च दिने। - २९ दिनभन्दा बढी अवधिको तालीमको हकमा तालीम शुरू भएको दिन देखि नै अवधि गणना गरी दै.भ.भ. उपलब्ध नगराई निवाह खर्च उपलब्ध हुने।
३	सहभागी स्टेशनरी प्रति कार्यक्रम	१०० प्रति सहभागी					
४	कक्षाकोठा सामग्री	२००० प्रति कार्यक्रम	२५०० प्रति कार्यक्रम	३००० प्रति महिना			
५	तालीम सामग्री						
क	विलानिकल सामग्री	प्रचलित बजार दरले २००० प्रति कार्यक्रम	प्रचलित बजार दरले ३००० प्रति कार्यक्रम	५००० प्रति कार्यक्रम			

ख	किलोनिकल फिल्ड खर्च (लामो अवधीको लागि मात्र) (गज, कटन, एन्टिसेप्टिक, न्योम, सिरिन्ज, स्प्रिट आदि				प्रचलित बजार दरले १०००० प्रति साइट	साईटको लागि (सि.अ.हे.ब.को MLP, सि.अ.न.मि.को SBA, अ.हे.ब, अ.न.मी.)	
ग	फोटोकपी (हेन्डआउट तथा अन्य)	प्रचलित बजार दरले २००० प्रति कार्यक्रम			प्रचलित बजार दरले १००० प्रति महिना		
घ	भोला, Pendrive जस्ता सामग्री	बढिमा १५०० सम्म प्रति व्यक्ति					
ड	ओ.जे.टि. खर्च				नोटको बुँदा नं. १ बमोजिम	फिल्डको लागि (अ.हे.ब.र अ.न.मि.)	
च	समुदाय निरूपण खर्च प्रति समूह				५००० प्रति साइट	साईटको लागि (सि.अ.हे.ब., सि.अ.न.मि, अ.हे.ब, अ.न.मी..)	
छ	इन्थन	प्रचलित बजार दरले २५०० प्रति कार्यक्रम	प्रचलित बजार दरले ३५०० प्रति कार्यक्रम	प्रचलित बजार दरले ५००० प्रति कार्यक्रम	प्रचलित बजार दरले १०००० प्रति कार्यक्रम	कार्यक्रम प्रयोजन तथा जेनरेटरको लागि	
६	खाजा प्रति व्यक्ति	२०० प्रति दिन					
७	तालीम सुविधा (हल भाडा)	प्रचलित बजार दर					
८	उद्घाटन तथा समापन कार्यक्रम खर्च	२०० प्रति व्यक्ति					
९	प्रतिवेदन लेखन	१००० प्रति प्रतिवेदन			१५०० प्रति प्रतिवेदन		
१०	संस्थागत खर्च	नोटको बुँदा नं. ४ बमोजिम (संस्थागत दर भित्र)					
११	लामो तालीमको छनौट प्रक्रिया						
१२	लामो तालीमको परिक्षा सञ्चालन खर्च						
१३	फिल्ड डै. भ.भता, प्रांशुक तथा अन्य स्टाफ	भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ (पाँचो सशोधन २०७२) अनुसार					
१४	सि.टी.इ.भी.टि. र व्यवसायिक परिषद शुल्क		तोकिए अनुसार				
१५	विविध	१५०० प्रति कार्यक्रम	२००० प्रति कार्यक्रम	२५०० प्रति कार्यक्रम		प्रमाणपत्र, व्यानर, पानी, फोटो, धूलाई, सरसफाई आदि	

नोट:

- CTS, ToT, Medicolegal, BMET, SBA, ASBA, Mental Health, High Altitude लगायत तालीममा कुनै सामग्री आवश्यक भएमा तथा अन्य कुनै खर्च गर्नु पर्ने भएमा बजेटको परिधि भित्र रही वास्तविक आवश्यकता अनुसार अखिलयारवालाको पूर्वस्वीकृती बमोजिम खर्च गर्न सक्नेछ।
- एक कक्षाको समयावधि एक घण्टा तीस मिनेट (१:३०) को हुनेछ।
- तालीम साईटहरुको पूर्वाधार भन्दा बाहिर तालीम सञ्चालन गर्नु परेमा तोकिए बमोजिम हल भाडामा खर्च गर्न सक्नेछ।
- तालीम साईटमा सञ्चालन हुने नेपाल सरकारको स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम बाहेकका तालीमको हकमा कुल व्यवस्थापकीय खर्चको १० प्रतिशत संस्थागत खर्च लान्नेछ।
- पाठ्यसामग्री तयार भएको कार्यक्रमहरु जस्तै अ.हे.ब., अ.न.मी., एम.एल.पी., एस.बि.ए.आदि मा कार्यपत्र वापत सुविधा पाउने छैन।
- यस निर्देशिकामा समावेश नभएका अन्य विषयहरुको हकमा अर्थ मन्त्रालय कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७३ बमोजिम हुनेछ।

अनुसूची: २
नियम २१ को उपनियम (२) र २५ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित

प्रगति प्रतिवेदन फाराम

कार्यक्रम संयोजक वा कार्यालयले तोकेको कर्मचारीले कार्यक्रम सम्पन्न भएको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्दछ । सम्पन्न कार्यक्रमको प्रगति विवरण अनुसूचि -३ बमोजिमको फाराम भरी २१ दिनभित्र योजना शाखा तथा लेखा शाखामा तोकिएको ढांचामा अनिवार्य रूपमा तोकिएको व्यक्तिको बुझाउनु पर्दछ । चौमासिक प्रगति विवरण राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसूचि-२ मा भरि सम्बन्धित सामाजिक विकास मन्त्रालय, प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय र राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालीम केन्द्रमा पठाउनु पर्दछ ।

विनियोजित जम्मा रकम

जम्मा खर्च

यस अवधिको वित्तिय प्रगती प्रतिशत

यस अवधिको भौतिक प्रगती प्रतिशत

तयार गर्ने

३५

प्रमाणित गर्ने

कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन फाराम

श्री योजना शाखा

बजेट उपशिर्षक नं. :

चौमासिक : प्रथम/दोस्रो/तेस्रो

आ.व. : .....

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	वार्षिक		चौमासिक लक्ष्य		चौमासिक प्रगति		कार्यक्रम अवधी		स्थान	श्रोत	कैफियत
		लक्ष्य	बजेट	परिमाण	बजेट	भौतिक	वित्तिय	शुरू	अन्त्य			
	पुंजिगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू											
१												
२												
	चालु खर्च खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू											
३												
४												
५												
६												
७												
८												
९												
१०												
	कुल जम्मा											

नोट : कार्यक्रम समाप्त भएको २१ दिन भित्र विवरण उपलब्ध गराउन हुन।

तयार गर्नेको नाम :

कार्यक्रम संयोजकको नाम :

पद :

पद :

दस्तखत :

दस्तखत :

मिति :

तालीममा संलग्न प्रशिक्षक, प्रशिक्षार्थी तथा अन्य जनशक्तिहरूको मापदण्ड

केन्द्र स्तर

क्र.सं	तालीमको नाम दिन	अवधि	सहभागी संख्या	श्रोत व्यक्ति	प्रशिक्षक संख्या	सहयोगी कर्मचारी	का.स.	कैफियत
१	Screeing of Pre-Cancer/Lesion VIA/CRAYo for HW Training	६ दिन	१०	२	४	२	१	
२	अप्रेसन थिएटर तालीम (नर्स)	४५ दिन	१०	२	४	२	१	
३	नवरिंशु सघन कक्ष व्यवस्थापन तालीम नर्सिङ अधिकृत र स्टाफ नर्स (लेभल २)	२१ दिन	२०-२५	२	४	२	१	
४	पिडियाट्रिक नर्सिङ तालीम	३० दिन	१०	२	४	२	१	
५	मे.अ./स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्ध प्रशिक्षक प्रशिक्षण	६ दिन	२०-२५	२	४	२	१	
६	संक्रमण रोकथाम नियन्त्रण तालीमको प्रशिक्षक प्रशिक्षण	३ दिन	२०-२५	२	४	२	१	
७	आइ.सि.यु तालीम (नर्स)	३० दिन	२०-२५	२	४	२	१	
८	एक्सरे युजर्स मेन्टेनेन्स तालीम	१४ दिन	१०	२	४	२	१	
९	ऐनेस्थेसिया सहायक तालीम (स्टाफ नर्स तथा हे.अ.)	१ वर्ष	१५	२	४	२	१	
१०	कोल्ड चेन युजर्स मेन्टेनेन्स तालीम	५ दिन	१०	२	४	२	१	
११	खुल्ला प्रतियोगितावाट नियुक्ति भै आएका स्वास्थ्य अधिकृतहरूलाई सेवा प्रवेश तालीम	३० दिन	२०-२५	२	४	२	१	
१२	चिकित्सक र स्टाफ नर्सलाई प्यालिएटिभ क्येर तालीम	७ दिन	१६	२	४	२	१	
१३	मेडिको लिगल तालीम (चिकित्सक)	१६ दिन	१०-१५	२	४	२	१	
१४	लेखा शाखाका कर्मचारीलाई लेखापालन/अनलाई रिपोर्टिङ/ट्रायाबुक्स आदि तोकिएको तालीम	४ दिन	२०	२	४	२	१	
१५	ल्याब युजर्स मेन्टेनेन्स तालीम	१८ दिन	१०	२	४	२	१	
१६	सुरक्षित गर्भपतन तालीम (स्टाफ नर्स र चिकित्सक)	१४ दिन	१०	२	४	२	१	
१७	सि.टि.यस तालीम	५ दिन	१२	२	४	२	१	
१८	सि.टि.यस रिफ्रेसर तालीम	५ दिन	१२	२	४	२	१	
१९	डिप्लोमा इन वायोमेडिकल प्राविधिक तालीम	१८ म.	२४	२	४	२	१	
२०	नसर्ने रोगहरू (PEN Package) को स्वास्थ्यकर्मीको प्रशिक्षक तालीम	५ दिन	२०-२५	२	६	२	१	
२१	स्तर अल्ट्रासाउण्ड तालीम (स्टाफ नर्स)	२१ दिन	५	२	४	२	१	
२२	स्वास्थ्यकर्मीलाई लैंडिंग क हिंसामा स्वास्थ्यको भूमिका सम्बन्ध तालीम	७ दिन	१२	२	४	२	१	
२३	दक्ष प्रसूति सेवा तालीम चिकित्सक, नर्स तथा अ.न.पी.लाई	६० दिन	१०	२	४	२	१	
२४	दक्ष प्रसूति सेवा तालीम चिकित्सक ए.एस.बि.ए.	७० दिन	४	२	४	२	१	
२५	इम्प्लान्ट तालीम (नर्सिङ स्टाफ/प्यारामेडिक्स)	८ दिन	४	२	२	२	१	
२६	NSV सेल्फ पेस्ड लर्निंग एप्लोच तालीम	८ दिन	१	२	१	१	१	
२७	कम्प्रेहेन्सभ परिवार नियोजन तथा परामर्श तालीम (प.नि. सेवा प्रदायक)	८ दिन	१२	२	४	२	१	

२८	नर्सिङ स्टाफको लागि सुत्करी अवस्था पश्चात दिने आइ.यु.सि.डी. तालीम (पि.पि.आइ.यु.सि.डी.) तालीम	३ दिन	१०	२	३	२	१	
२९	भ्यासेक्टोमी तालीम (मे.अ.) १२ + ५ दिन	१२ दिन	२	२	१	२	१	
३०	मिनिल्याप तालीम (मे.अ./स्टाफ नर्स) १२ + ५ दिन	१२ दिन	४	२	१	२	१	
३१	किशोरकिशोरीहरूको यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी तालीम	५ दिन	१५	२	४	२	१	
३२	Road Traffic Accident सम्बन्धी तालीम	६ दिन	२०	२	४	२	१	
३३	Occupational Health and Safety सम्बन्धी अभियुक्तीकरणका लागी MTOT	५ दिन	१६	२	४	२	१	
३४	Climate Change and Health सम्बन्धी MTOT	४ दिन	२०	२	४	२	१	
३५	स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको अभियुक्तीकरणको लागी स्वास्थ्य कर्मीलाई प्रशिक्षकक प्रशिक्षण (प्रदेश स्तर) तालीम	३ दिन	२०	२	४	२	१	
३६	Antimicrobial Resistance Prevention सम्बन्धी प्रशिक्षकक प्रशिक्षण तालीम	५ दिन	१६	२	४	२	१	
३७	अस्पताल तथा स्वास्थ्य कार्यालयमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागी पोलाई तथा व्यवस्थापन (Burn Care and Management) सम्बन्धी तालीम	५ दिन	१६	२	४	२	१	

**संक्रमण नियन्त्रण तथा स्वास्थ्य संरक्षणका लागि चाहिने आधारभूत
सामग्रीहरू**

क्र.सं	सामग्रीको नाम	संख्या	कैफियत
१	अटोक्लेभ (Mini Autoclave)	१	प्रा.स्वा.के.का लागि अलि ठूलो आकारको
२	Needle Destroyer	४ वटा	
३	ट्रॉली (Trolley)	आवश्यकता अनुसार	
४	विभिन्न रंगका बाल्टनहरू	आवश्यकता अनुसार	Health Care Waste Management Guideline 2014, Ministry of Health, DoHS मा तोकिए बमोजिम
५	चिम्टा	आवश्यकता अनुसार	फोहोर समात्नका लागि
६	बुट, एप्लोन, मास्क, क्याप आदि	आवश्यकता अनुसार	
७	ठूलो ड्रम	२	फाहोर संकलन तथा अटोक्लेभ भएपछि
८	बोरा	२	
९	Vierx, Phenyl आदि	आवश्यकता अनुसार	

रा.स्वा.ता.के.बाट पूर्वाधार तयार भएका स्वास्थ्य तालीम साइटहरू

क्र.सं	तालीमको नाम	क्र.सं	पूर्वाधार तयार भएका स्वास्थ्य तालीम साइटहरू	कैफियत
१	आधारभूत आइ.यु.सि.डी. तालीम (नर्सिङ स्टाफ), इम्प्लान्ट तालीम (नर्सिङ स्टाफ/प्यारामेडिक्स	१	कोशी अस्पताल, विराटनगर	
		२	ने.प.नि.संघ चारआली, भाष्ण	
		३	ने.प.नि.संघ इटहरी, सुनसरी	
		४	प्रादेशिक अस्पताल, जनकपुर	
		५	ने.प.नि. संघ, जनकपुर	
		६	ने.प.नि. संघ, चितवन	
		७	परोपकार प्रसुती गृह, काठमाडौं	
		८	परिवार कल्याण केन्द्र, क्षेत्रपाटी	
		९	ने.प.नि.संघ, ललितपुर	
		१०	एमएसआई किलनिक, सातदोबाटो, ललितपुर	
		११	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पोखरा	
		१२	ने.प.नि.संघ, बुटवल, रुपन्देही	
		१३	एमएसआई, चन्द्रौटा, कपिलवस्तु	
		१४	ने.प.नि.संघ, घोराही, दाढ	
		१५	भेरी अस्पताल, नेपालगञ्ज, बाँके	
		१६	सेती अस्पताल, धनगढी	
		१७	एम.एस.एस.नारायणघाट	
		१८	ने.प.नि. संघ, कञ्चनपुर	
२	किशोरकिशोरीहरूको यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी तालीम	१	कोशी अस्पताल, विराटनगर	
		२	भरतपुर अस्पताल, चितवन	
		३	परोपकार प्रसुती गृह, काठमाडौं	
		४	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पोखरा	
		५	भेरी अस्पताल, नेपालगञ्ज, बाँके	
		६	सेती अस्पताल, धनगढी	
३	सुरक्षित गर्भपतन तालीम (स्टाफ नर्स र चिकित्सक)	१	कोशी अस्पताल, विराटनगर	
		२	ने.प.नि.संघ इटहरी, सुनसरी	
		३	परोपकार प्रसुती गृह, काठमाडौं	
		४	एमएसआई किलनिक, सातदोबाटो, ललितपुर	
		५	ने.प.नि.संघ, ललितपुर	
		६	पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय अस्पताल, पोखरा	
		७	भरतपुर अस्पताल, चितवन	
		८	लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल, बुटवल, रुपन्देही	
		९	सेती अस्पताल, धनगढी	

		१ कोशी अस्पताल, विराटनगर	
		२ आम्दा अस्पताल, दमक	
		३ गजेन्द्रनारायण सिंह सगरमाथा अस्पताल, राजविराज	
		४ प्रादेशिक अस्पताल, जनकपुर	
		५ परोपकार प्रसुती गृह, काठमाडौं	
		६ भरतपुर अस्पताल, चितवन	
		७ नारायणी अस्पताल, वीरगञ्ज, पर्सा	
		८ लमजुङ सामुदायिक अस्पताल, लमजुङ	
		९ पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पोखरा	
		१० धौलागिरी अस्पताल, बागलुङ	
		११ मिसन अस्पताल, तानसेन	
		१२ लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल, बुटवल, रुपन्देही	
		१३ आम्दा अस्पताल, बुटवल	
		१४ भीम अस्पताल, भैरहवा	
		१५ राप्ति अस्पताल, दाढ	
		१६ भेरी अस्पताल, नेपालगञ्ज, बाँके	
		१७ कर्णाली प्रादेशिक अस्पताल, सुर्खेत	
		१८ किर्तिपुर अस्पताल	
		१९ सेती अस्पताल, धनगढी	
		२० महाकाली अस्पताल, कञ्चनपुर	
४		१ मेची अस्पताल, भापा	
		२ आम्दा अस्पताल, दमक	
		३ सामुदायिक अस्पताल, ओखलढुडा	
		४ हेटौडा अस्पताल, हेटौडा मकवानपुर	
		५ भरतपुर अस्पताल, चितवन	
		६ सामुदायिक अस्पताल, लमजुङ	
		७ धौलागिरी अस्पताल, बागलुङ	
		८ मिसन अस्पताल, तानसेन, पाल्पा	
		९ राप्ति अस्पताल, दाढ	
		१० सेती अस्पताल, धनगढी	
		११ बयलपाटा अस्पताल, अछाम	